

HOGE RAAD VAN FINANCIËN

Studiecommissie voor de vergrijzing

**ADVIES MET BETREKKING TOT DE BUDGETTAIRE
ENVELOPPE 2009-2010 INZAKE WELVAARTS-
AANPASSINGEN**

Juli 2008

De leden van de Studiecommissie voor de Vergrijzing:

de Heer G. QUADEN, Voorzitter

de Heer J. VERSCHOOTEN, Ondervoorzitter

de Heer G. DE SMET, op voordracht van de Minister van Begroting

de Heer H. BECQUAERT, op voordracht van de Minister van Sociale Zaken

de Heer M. WEBER, op voordracht van de Minister van Financiën

de Heer M. ENGLERT, op voordracht van het Federaal Planbureau

de Heer J. SMETS, op voordracht van de Nationale Bank van België

Waarnemend lid :

de Heer J.-M. CLOSE

Het Secretariaat :

Mevrouw N. Fasquelle

Mevrouw S. Weemaes

Inhoudstafel

1.	Inleiding	1
2.	Kostenprofielen van de herwaarderingsmaatregelen van de sociale uitkeringen	2
3.	Berekeningsmethode van de enveloppe voor de tweejaarlijkse periode 2009-2010.....	8
4.	Bepaling van de enveloppe 2009 - 2010 in de socialezekerheidsregeling voor werknemers en zelfstandigen	11
4.1.	Berekening van de beschikbare enveloppe 2009 - 2010 in de socialezekerheidsregeling der werknemers en het sociaal statuut der zelfstandigen	13
4.2.	Berekening van de enveloppe 2009 - 2010 per tak van de sociale zekerheid	18
4.2.1.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de werknemerspensioenen	18
4.2.2.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de pensioenen in de regeling der zelfstandigen	21
4.2.3.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor ziekte en invaliditeit in de werknemersregeling	23
4.2.4.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor ziekte en invaliditeit in de regeling der zelfstandigen	25
4.2.5.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de kinderbijslag in de werknemersregeling, inclusief het residueel stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag	27
4.2.6.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de kinderbijslag in de regeling der zelfstandigen	28
4.2.7.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor werkloosheid, loopbaanonderbreking of tijdskrediet	29
4.2.8.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor beroepsziekten	30
4.2.9.	Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor arbeidsongevallen	31
5.	Bepaling van de enveloppe 2009-2010 voor de socialebijstandsregelingen	33

RAPPORT

Lijst van tabellen

Tabel 1 -	Berekening van de enveloppe voor de periode 2009-2010	10
Tabel 2 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners in de werknemersregeling, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	14
Tabel 3 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010 in de werknemersregeling, in mln. euro, aan index 108.34	15
Tabel 4 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	16
Tabel 5 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010 in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro, aan index 108.34	17
Tabel 6 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte werknemerspensioenen, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	19
Tabel 7 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte werknemerspensioenen, in mln. euro, aan index 108.34	20
Tabel 8 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte pensioenen der zelfstandigen, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan, index 108.34	22
Tabel 9 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte pensioenen der zelfstandigen, in mln. euro, aan index 108.34	23
Tabel 10 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte ZIV-uitkeringen in de werknemersregeling, inclusief zeelieden en mijnwerkers, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	24
Tabel 11 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte ZIV-uitkeringen in de werknemersregeling, inclusief zeelieden en mijnwerkers, in mln. euro aan index 108.34	25
Tabel 12 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte ZIV-uitkeringen en faillissementsuitkering in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	26
Tabel 13 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte ZIV-uitkeringen en faillissementsuitkering in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro, aan index 108.34	27
Tabel 14 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte kinderbijslag in de werknemersregeling en gewaarborgde kinderbijslag, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	27
Tabel 15 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte kinderbijslag in de werknemersregeling en gewaarborgde kinderbijslag, in mln. euro, aan index 108.34	28
Tabel 16 -	Sociale correcties: gedeelte kinderbijslag in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	28
Tabel 17 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte kinderbijslag in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro, aan index 108.34	29
Tabel 18 -	Sociale correcties: gedeelte werkloosheidsuitkeringen, loopbaanonderbreking en tijdscrediet, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	29

RAPPORT

Tabel 19 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte werkloosheidsuitkeringen, loopbaanonderbreking en tijdskrediet, in mln. euro, aan index 108.34	30
Tabel 20 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte beroepsziekten, in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	30
Tabel 21 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte beroepsziekten, in mln. euro, aan index 108.34	31
Tabel 22 -	Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte arbeidsongevallen beheerd door het Fonds voor Arbeidsongevallen (F.A.O.), in mln. euro, 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	31
Tabel 23 -	Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte arbeidsongevallen beheerd door de erkende private verzekeringsmaatschappijen en het F.A.O., in mln. euro, aan index 108.34	32
Tabel 24 -	Regeringsmaatregelen: de socialebijstandsregelingen 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34	33
Tabel 25 -	Raming van de envelope 2009-2010: de socialebijstandsregelingen (index 108.34)	34

1. Inleiding

De wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact regelt onder meer het beginsel van de algemene welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen. De regering verbindt zich ertoe een budgettaire enveloppe voor te behouden aan de herwaardering van de sociale uitkeringen (bovenop hun indexaanpassing).

De wet geeft de regering een aanzienlijke manoeuvreerruimte wat betreft de manier waarop die aanpassingen kunnen gebeuren: *“de aanpassing ... kan zich vertalen in een wijziging van een berekeningsplafond, een uitkering en/of een minimumuitkering. De nadere regels van de aanpassing kunnen, in voorkomend geval, per regeling, per berekeningsplafond of uitkering binnen een regeling en per categorie van uitkeringsgerechtigden verschillen.”* De regering beslist over die modaliteiten na een gezamenlijk advies van de Nationale Arbeidsraad (NAR) en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) voor de werknemersregeling; na een gezamenlijk advies van het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven voor de zelfstandigenregeling; na een gezamenlijk advies van de Federale Adviescommissie Maatschappelijk Welzijn, de Nationale Arbeidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, de Nationale Raad voor Personen met een Handicap en het Raadgevend Comité voor de Pensioensector, voor de bijstandsregelingen.

De beslissingen omtrent de herwaardering van de sociale uitkeringen worden om de twee jaar genomen. De volgende beslissing zal slaan op de tweejaarlijkse periode 2009-2010. De programmawet van 27 december 2006 bepaalt dat *“Voor de periode 2009-2010, ... de vaststelling van de enveloppe ... voorwerp zal uitmaken van overleg tussen de regering en de sociale partners op basis van een voorafgaand advies over dit onderwerp vanwege de Studiecommissie voor de vergrijzing.”*

Dat is het wettelijk kader waarin voorliggend advies past. Dit advies heeft tot doel een evaluatie te maken van de budgettaire middelen die voor de herwaardering van de sociale uitkeringen tijdens de periode 2009-2010 beschikbaar zijn. De voor die raming gebruikte methodologie en de resultaten van die raming vindt u in de hoofdstukken 3 en 4 van dit advies. De gebruiksmodaliteiten van de enveloppe kunnen zeer uiteenlopend zijn. Die herwaardering kan betrekking hebben op verschillende uitkeringstypes of op verschillende berekeningsparameters van een uitkering. De SCvV vestigt de aandacht op het feit dat een initieel even grote enveloppe, die op een verschillende wijze over de verschillende herwaarderingstypes wordt verdeeld, op lange termijn kan leiden tot zeer uiteenlopende begrotingstrajecten. Dat wordt in het tweede hoofdstuk van dit advies geïllustreerd.

2. Kostenprofielen van de herwaarderingsmaatregelen van de sociale uitkeringen

De wet geeft de regering en de sociale partners een belangrijke manoeuvreerruimte wat betreft de manier waarop de budgettaire middelen voor de aanpassing van de sociale uitkeringen aan de welvaart kunnen worden aangewend. De beslissing omtrent de begrotingsenveloppe 2007-2008 had betrekking op de herwaardering van niet-minimumuitkeringen, minimumuitkeringen, forfaitaire uitkeringen¹ en berekeningsplafonds. De wet voorziet ook in de mogelijkheid om het minimumrecht per loopbaanjaar in de pensioenregeling voor de werknemers aan te passen. De kostendynamiek die wordt veroorzaakt door de herwaardering van de verschillende uitkerings-types of berekeningsparameters is sterk verschillend. Die kostenprofielen worden in dit hoofdstuk voorgesteld.

Dit hoofdstuk beschouwt de herwaarderingsmaatregelen die voor een specifiek jaar worden uitgevoerd voor elk uitkeringstype en voor elke berekeningsparameter. De directe kosten (tijdens het jaar van inwerkingtreding) en de kosten op langere termijn van de herwaardering van één van de elementen worden beschreven. De kosten worden vergeleken met een situatie waarin het beschouwde element niet wordt geherwaardeerd. Die kosten worden uitgedrukt in munteenheden. Ze worden niet uitgedrukt in % van het bbp. De voorgestelde profielen mogen dus niet worden geïnterpreteerd in termen van financiële houdbaarheid.

De herwaardering van een **niet-minimumuitkering** (bv. de eenmalige herwaardering van 2 % van de invaliditeitsuitkeringen waarvan de ingangsdatum minstens 20 jaar teruggaat bij de beslissing omtrent de enveloppe 2007-2008) heeft een maximaal budgettair effect tijdens het jaar van inwerkingtreding.² De daaropvolgende jaren zullen bepaalde gerechtigden de regeling verlaten (met pensioen gaan, overlijden, enz.). De kosten van de initiële herwaardering verminderen en verdwijnen wanneer alle gerechtigden die oorspronkelijk de herwaardering genoten, de regeling verlaten zullen hebben. De kosten verbonden aan de herwaardering van een niet-minimumuitkering vertonen dus een dalend kostenprofiel in de tijd, evoluerend in de richting van nul (figuur 1-G.1.).

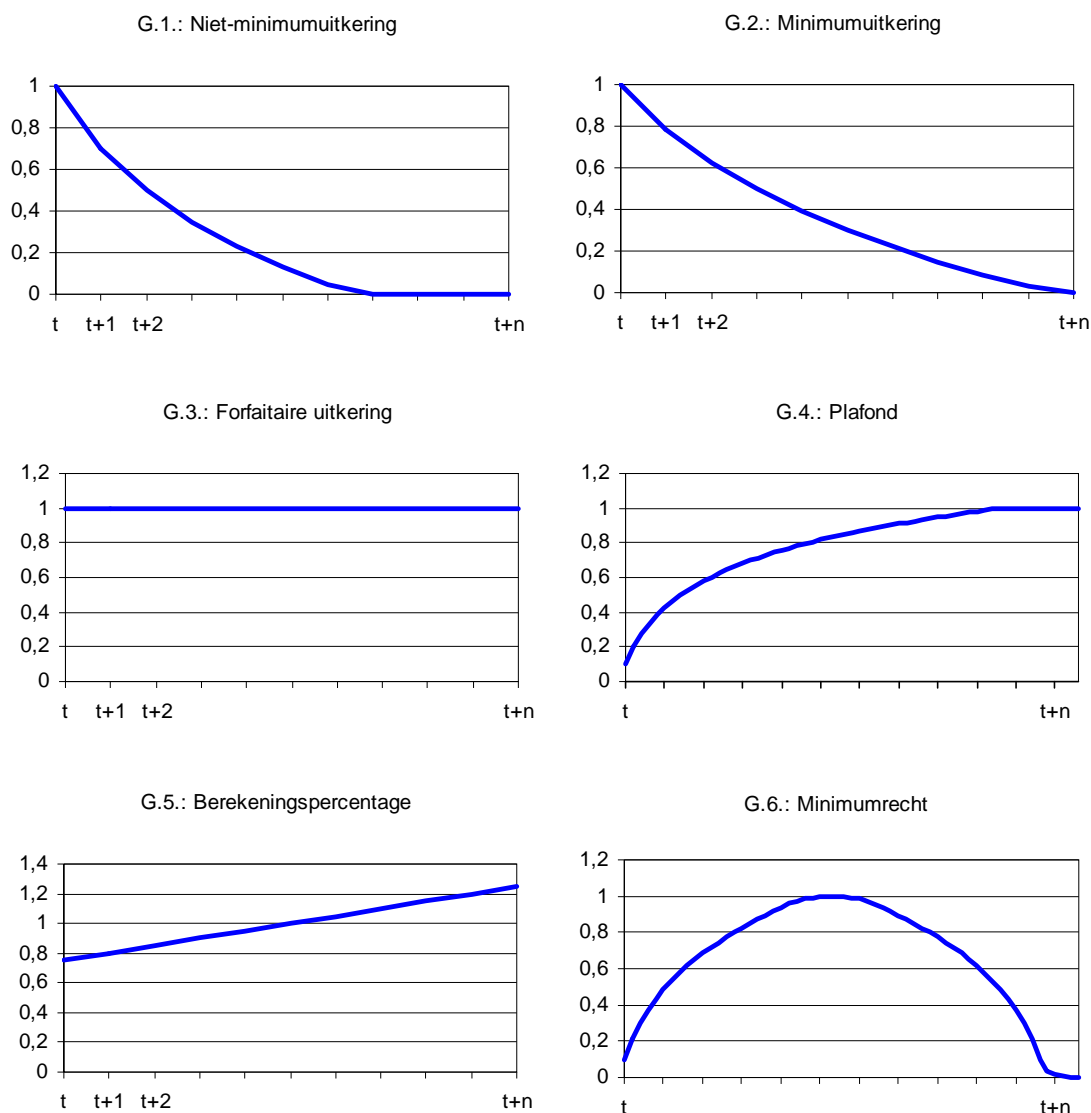
De herwaardering van een **minimumuitkering** (bv. de eenmalige herwaardering van 2 % van de invaliditeitsminima in 2007 en 2008) leidt ook doorgaans tot maximale budgettaire kosten tijdens het jaar van inwerkingtreding. De volgende jaren, zou de budgettaire impact verminderen, maar in een iets minder snel tempo dan voor de herwaardering van een niet-minimumuitkering. Enerzijds zouden een aantal gerechtigden van de herwaardering het stelsel verlaten zoals bij de herwaardering van een niet-minimumuitkering. Anderzijds zouden daarentegen nieuwe gerech-

-
1. Terwijl de wet minimum- en niet-minimumuitkeringen onderscheidt, is het gewenst, aangezien hun herwaardering leidt tot een verschillend kostenprofiel, drie uitkeringstypes te onderscheiden. Het is van belang om bij de forfaitaire uitkeringen (van een vast bedrag) een onderscheid te maken tussen de "zuiver forfaitaire" uitkeringen (van een vast bedrag of inkomensafhankelijk) en de minimumuitkeringen (van een vast bedrag maar onrechtstreeks gekoppeld aan het inkomen : indien de gerechtigde een voldoende groot inkomen had, zou hij een niet-minimumuitkering genoten hebben). De overige uitkeringen worden, net zoals in de wet, beschouwd als 'niet-minimumuitkeringen'.
  2. Op voorwaarde dat ze ingaat op 1 januari. In voorkomend geval gaat de aangehaalde herwaardering van de invaliditeitsuitkeringen in op 1 september 2007. De maximale budgettaire impact zal tot uiting komen in 2008.

tigden, waarvan sommigen een minimumuitkering ontvangen, toetreden tot de regeling, wat leidt tot meerkosten. In een context van loonstijging (en bij ongewijzigde inkomensverdeling), ligt het aandeel van de gerechtigden van een minimumuitkering lager bij de nieuwe gerechtigden dan bij de gerechtigden die de regeling verlaten. De kostprijs van de maatregel zou dus verminderen. Die maatregel zal evenwel kosten blijven teweegbrengen tot op het ogenblik dat de laatste persoon die tot de regeling met een minimumuitkering is toegetreden, de regeling zal hebben verlaten. De kosten van een herwaardering van een minimumuitkering worden gekenmerkt door een 'traag' dalend kostenprofiel in de tijd, evoluerend naar nul (figuur 1- G.2.). Die daling gaat des te trager naarmate de stijging van de lonen van de personen met een minimumuitkering gering is. Die zwakke groei kan passen in een algemene context van zwakke macro-economische loonstijging (zoals in België reeds enkele jaren het geval is met het loonmatigingsbeleid) of in een context van toenemende loonspanningen, of voortvloeien uit de combinatie van beide fenomenen. Binnen een dergelijk kader, benadert het kostenprofiel van een herwaardering van een minimumuitkering, dat van een herwaardering van een forfaitaire uitkering.

In de pensioenregeling van de zelfstandigen zijn de berekeningsregels voor het pensioen trouwens zodanig dat de kosten verbonden aan de eenmalige herwaardering van het minimumpensioen niet constant dalen. De herwaardering van het minimumpensioen met 1 % in 2009 en 2010 leidt dus tot maximale kosten in het begin van de periode (figuur 2- G.3.). Die kosten nemen vervolgens af tot in het begin van de jaren 2020. Tijdens die eerste periode stijgt het referentieinkomen sneller dan het minimumpensioen en het aandeel van de gerechtigden op een minimumpensioen daalt. Daarna leidt de verrekening van de reële inkomens, eerder dan de forfaitaire inkomens (voor de loopbaan jaren voorafgaand aan 1984), tot een daling van het referentieinkomen: de inkomens uit die beginjaren van de loopbaan liggen lager dan de forfaitaire inkomens. Het aandeel van de gerechtigden op een minimumpensioen stijgt bijgevolg; de kostprijs van de verhoging van het minimumpensioen eveneens. Later zijn het enkel de reële inkomens die in aanmerking komen voor de pensioenberekening, bijgevolg stijgt het referentieinkomen. Het aandeel van de gerechtigden op het minimumpensioen daalt dus continu. De kostprijs van de maatregel ook. De interacties tussen de verschillende elementen voor de pensioenberekening zijn zodanig dat ze - althans tijdelijk - het theoretisch kostenprofiel dat wordt beschreven in de voorgaande paragraaf kunnen wijzigen.

Figuur 1 - Kostenprofielen als gevolg van de herwaardering van verschillende uitkeringstypes of berekeningspercentages

De herwaardering van een **forfaitaire uitkering** (bv. een verhoging van 2 % van de forfaits in de werkloosheidssector op 1 januari 2008) heeft een maximaal budgettair effect vanaf het jaar van inwerkingtreding. Mits het aantal gerechtigden op een dergelijke uitkering stabiel blijft, zal de kostprijs van die herwaardering ongewijzigd blijven tijdens de volgende jaren. Het kostenprofiel in de tijd van de kostprijs van een herwaardering van een forfaitaire uitkering is vlak (figuur 1-G.3.).

In tegenstelling tot de eerste drie herwaarderingstypes, heeft de eenmalige herwaardering van een **berekeningsplafond** (bv. de verhoging met 1 % van de loongrens vanaf 1 januari 2007 in de werkloosheidsverzekering) doorgaans een minimale budgettaire impact tijdens het jaar van inwerkingtreding. In tegenstelling tot de overige herwaarderingstypes, heeft de herwaardering van een plafond enkel betrekking op nieuwe gerechtigden (in het uiterste geval, wanneer geen enkele nieuwe gerechtigde uit de regeling een loon heeft dat hoger ligt dan het berekeningsplafond vóór

herwaardering, is de kostprijs van de herwaardering van dat plafond zelfs nul). Bovendien, op het vlak van pensioenen, heeft de herwaardering van een plafond een geringere impact omdat ze slechts inwerkt op een deel ($1/45^e$ het eerste jaar) van het totale bedrag van de uitkering. In een context van loongroei daarentegen, wordt de uitkering van steeds meer gerechtigden geplafonneerd (op een hoger niveau dan wat de uitkering zonder herwaardering zou geweest zijn). De kostprijs van de herwaardering zal toenemen tot op het ogenblik dat de uitkering van alle gerechtigden geplafonneerd is (of, in het geval van de pensioenen, alle delen (45sten) van de uitkering geplafonneerd zijn). De kostprijs van de herwaardering van een plafond wordt gekenmerkt door een toenemend en begrensd kostenprofiel in de tijd (figuur 1- G.4). We wijzen er evenwel op dat, vooral op het vlak van de pensioenen, die groei uiterst traag verloopt. Men moet inderdaad 45 jaar wachten alvorens de inkomens van een volledige loopbaan eventueel worden beïnvloed door de eenmalige verhoging van een plafond. In de werknemersregeling wordt de stijging van het aandeel van de geplafonneerde bezoldigingen bovendien afgeremd door de aanpassing van de loongrens aan de evolutie van de loonnorm, zoals voorzien in de wet op de pensioenhervorming. In de zelfstandigenregeling vormt het grote aandeel van de bezoldigingen die veel lager liggen dan het plafond, een rem op de spreiding van de kosten van de verhoging van een plafond. Omgekeerd is het zo dat in een regeling waar de uitkering wordt berekend op basis van het laatste loon en waar de verblijfsduur relatief kort is, de overgang naar de maximale kosten vrij snel kan plaatsvinden. Figuur 2- G.1 geeft een illustratie van de trage spreiding van de kosten van de verhoging van de loongrens in de pensioenregeling van de werknemers. Zij toont de kosten van de verhoging van het plafond in 2009 en 2010 met 1,25 %. Na 40 jaar worden de maximale kosten van de oorspronkelijke plafondverhoging nog niet bereikt.

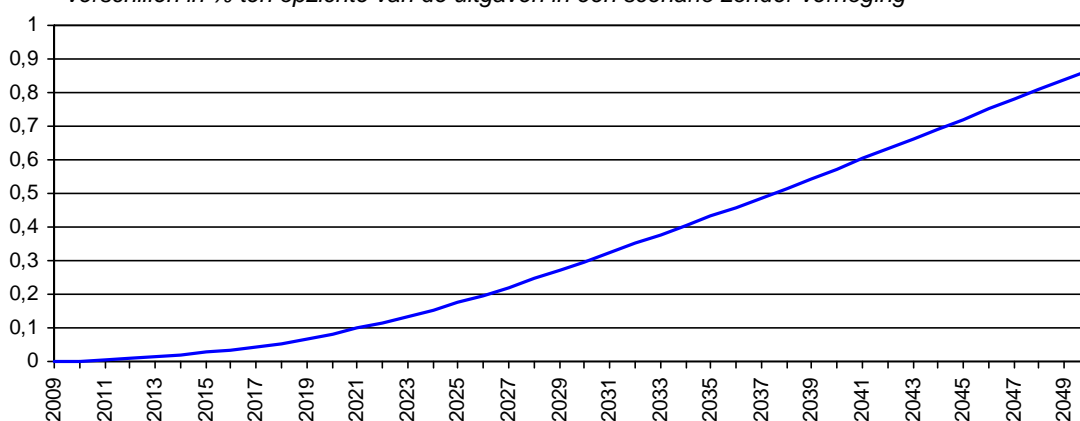
We behandelen nu het geval van de herwaardering van een **berekeningspercentage** (bijvoorbeeld de stijging van het berekeningspercentage voor alleenstaande invaliden van 50 tot 53 % vanaf 1 januari 2008). Indien die verhoging betrekking heeft op het totaal aantal gerechtigden (van één categorie) binnen een regeling en niet enkel op de nieuwe gerechtigden, veroorzaakt dit type van herwaardering aanzienlijke directe kosten. Bovendien leidt dat in een context van stijgende lonen tot een onbegrensde groei van de kosten van de maatregel. Het kostenprofiel in de tijd van een herwaardering van een berekeningspercentage neemt toe en is onbeperkt (figuur 1-G.5). We herinneren eraan dat de kosten worden uitgedrukt in munteenheden. Het is niet omdat zijn monetair kostenprofiel stijgt en niet begrensd is, dat een dergelijke maatregel als niet financieerbaar moet worden beschouwd. Mits het bbp groeit in hetzelfde tempo als de lonen (bijvoorbeeld in een context van stabiele werkgelegenheid en een loonstijging die gelijk is aan de productiviteitsgroei), blijven de kosten van de verhoging van een berekeningspercentage, uitgedrukt in % van het bbp, constant in de tijd.

Tot slot moet de verhoging van het minimumrecht per loopbaanjaar in de pensioenregeling van de werknemers worden belicht. Het minimumrecht is een minimumbedrag waartegen ieder loopbaanjaar wordt gewaardeerd bij de berekening van het pensioen : indien, voor een bepaald jaar, de bezoldiging dit minimumbedrag niet bereikt, wordt het pensioen berekend op basis van dit minimumrecht. Het minimumrecht wordt toegepast op het moment van de pensioenberekening en heeft enkel betrekking op de nieuwe gerechtigden. Net zoals een verhoging van de plafonds,

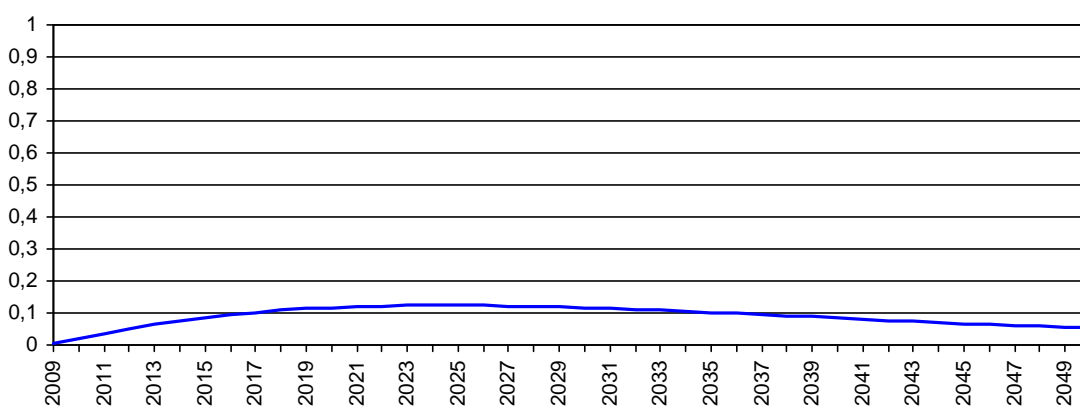
heeft de herwaardering van het minimumrecht, aangezien het enkel de nieuwe gerechtigden betreft, een beperkte budgettaire impact tijdens het jaar van inwerkingtreding. De daaropvolgende jaren zullen nieuwe generaties gepensioneerden een herwaardering van het minimumrecht genieten. De kosten van de herwaardering van het minimumrecht stijgen. In een context van loonstijging, zal het minimumrecht betrekking hebben op steeds minder loopbaanjaren bij de berekening van het pensioen van de nieuwe generaties gepensioneerden. De kosten van de herwaardering zullen afnemen vanaf het moment dat het aantal tegen het minimumrecht gewaardeerde jaren daalt binnen de pensioenen die worden betaald aan alle pensioengerechtigden. Op zeer lange termijn en nog altijd in een context van stijgende lonen, zullen de kosten van de herwaardering van het minimumrecht verdwijnen. De kosten zullen nul bedragen wanneer de laatste gepensioneerde die het minimumrecht heeft genoten, de regeling zal hebben verlaten. In een eerste fase stijgt het kostenprofiel van de herwaardering van het minimumrecht, waarna het daalt en op lange termijn naar nul evolueert (figuur 1- G.6). Figuur 2- G.2 illustreert de kosten van de herwaardering van het minimumrecht per loopbaanjaar met 1,25 % in 2009 en 2010.

Figuur 2 - Kosten van de herwaardering van sommige elementen van de pensioenberekening tegen 2050: ramingen op basis van het MALTESE-model

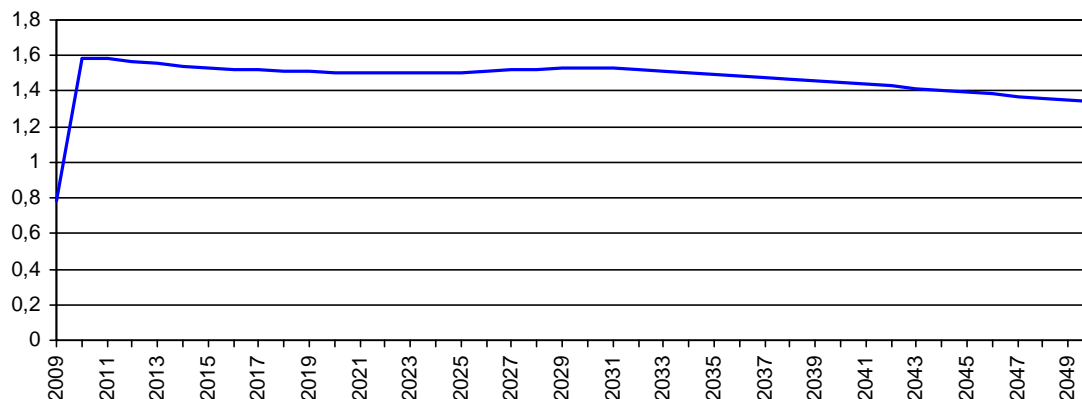
G.1.: Verhoging van het plafond met 1,25 % in 2009 en 2010 in de pensioenregeling voor werknemers - verschillen in % ten opzichte van de uitgaven in een scenario zonder verhoging

G.2.: Herwaardering van het minimumrecht per loopbaanjaar met 1,25 % in 2009 en 2010 in de pensioenregeling voor werknemers - verschillen in % ten opzichte van de uitgaven in een scenario zonder herwaardering

G.3.: Herwaardering van het minimumpensioen met 1 % in 2009 en 2010 in de pensioenregeling voor zelfstandigen - verschillen in % ten opzichte van de uitgaven in een scenario zonder herwaardering

Die kostenschema's gelden voor een 'normale' omgeving. Onder normale omgeving wordt verstaan een context van loonstijging, een stabiele loonverdeling (d.w.z. een spreiding van de lonen rond het gemiddeld loon dat niet verder versnipperd naarmate de lonen stijgen). De evolutie van het aantal gerechtigden (per uitkeringscategorie) binnen een regeling is ook een element dat die profielen kan ombuigen. De toename van het aantal gerechtigden (van één uitkeringscategorie) binnen een regeling zal de daling van de budgettaire impact van een herwaardering van de minima afzwakken, de kostenstijging voor de herwaardering van een plafond of een berekeningspercentage benadrukken en de budgettaire kosten van de herwaardering van een forfaitaire uitkering doen toenemen.

Het spreekt ook voor zich dat de datum van invoering in de loop van een jaar van een herwaarderingsmaatregel eveneens een grote invloed kan hebben op de kosten ervan. De bespreking in de vorige paragrafen behandelde de kosten van herwaarderingsmaatregelen voor een geheel jaar of van maatregelen die op 1 januari van toepassing werden. Hoe later tijdens het jaar de maatregel wordt ingevoerd, hoe lager de kosten dat jaar.

Uit die bespreking moet worden onthouden dat de manier waarop de financiële middelen oorspronkelijk worden toegekend voor herwaardering van de minima, forfaitaire uitkeringen, niet-minimumuitkeringen, plafonds en berekeningspercentages een fundamentele invloed heeft op de kostenevolutie van die herwaarderingsmaatregelen tijdens de volgende jaren. Met andere woorden, eenzelfde enveloppe die op een andere manier wordt verdeeld over die vijf elementen, kan op lange termijn aanleiding geven tot sterk verschillende begrotingstrajecten. Dit fenomeen wordt met name geïllustreerd in een advies van de Studiecommissie voor de Vergrijzing³.

3. Advies van de Studiecommissie voor de Vergrijzing inzake de uitvoering van bepaalde aspecten van het Generatiepact, oktober 2006, p. 53-54.

3. Berekeningsmethode van de enveloppe voor de tweejaarlijkse periode 2009-2010

De wet preciseert dat de gereserveerde enveloppe voor de welvaartsaanpassing van de sociale uitkeringen minimaal overeenstemt met «*de som van volgende geraamde uitgaven in alle takken van de sociale zekerheid*» in de werknemersregeling en in de zelfstandigenregeling:

- «een jaarlijkse welvaartsaanpassing met 0,5 % van alle inkomensvervangende uitkeringen in de sociale zekerheid, met uitzondering van de forfaitaire uitkeringen;
- een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1 % van alle forfaitaire sociale uitkeringen;
- een jaarlijkse verhoging van 1,25 % van de loongrenzen voor de berekening van de inkomensvervangende uitkeringen»;

en in de werknemersregeling:

- «een jaarlijkse verhoging van 1,25 % van het «minimumrecht per loopbaanjaar»».

Zoals aangetoond in vorig hoofdstuk, heeft elke maatregel, die de sociale prestaties herwaardeert, meerjareneffecten. Nochtans legt de wet het in rekening brengen van die meerjareneffecten enkel op voor de evaluatie van de enveloppes met betrekking tot de tweejaarlijkse periodes 2011-2012 en later. De meerjareneffecten van de herwaarderingsmaatregelen voor de periode 2007-2008 zullen voor het grootste deel niet in rekening gebracht worden bij de raming van de enveloppe 2009-2010 in dit rapport⁴. De maatregelen die ingevoerd zijn in de loop van het jaar 2008 daarentegen zijn dat wel. Die maatregelen hebben slechts een gedeeltelijke budgettaire jaarimpact in 2008. De bijkomende kosten verbonden aan de toepassing gedurende een volledig jaar, worden afgeleid uit de beschikbare budgettaire enveloppe voor 2009. Bijvoorbeeld, een maatregel die in werking treedt op 1 oktober 2008 zou slechts kosten genereren gedurende één kwartaal. De kosten die deze maatregel zou gehad hebben indien hij werd toegepast vanaf de eerste januari, zouden vier keer hoger liggen in 2008. Die meerkost (nl. in dit geval drie keer de kwartaalkosten van de maatregel) zou afgeleid worden van het bedrag van de beschikbare enveloppe voor het jaar 2009.

De raming van de enveloppe 2009-2010 in volgend hoofdstuk steunt op de modellen van het Federaal Planbureau, in het bijzonder het model MALTESE. Dat model heeft - zoals de meeste modellen die gebruikt worden door verscheidene mondiale instellingen om de budgettaire kosten van de vergrijzing en haar gevolgen voor de financiële houdbaarheid op lange termijn te ramen - een macrobudgettair karakter: de modellering van de uitgaven in de verschillende takken van de sociale zekerheid tracht de essentiële interacties tussen de belangrijkste elementen van de reglementering en de sociaaldemografische evoluties (langetermijnevolutie van het aantal gerechtigden uit de verschillende takken) en macro-economische evoluties (werkgelegenheid, lonen) op middellange en lange termijn weer te geven. Die modellen omvatten voor elke tak de evolutie van het gemiddeld bedrag van de uitkeringen voor verschillende groepen uitkerings-trekkers.

4. Het in rekening brengen van de meerjaren- of dynamische effecten van de (vroegere) herwaarderingsmaatregelen is relatief ingewikkeld. Twee berekeningsmethodes van de enveloppe in een dynamische benadering werden ontwikkeld door het Federaal Planbureau. Ze zijn opgenomen in een rapport dat overhandigd werd aan de gemengde subcommissie 'welvaartsvastheid' van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad en maakten deel uit van een presentatie voor die subcommissie.

Het systeem MALTESE bestaat uit specifieke modules voor elke socialezekerheidsstak, die in sommige gevallen zeer gedetailleerd zijn, alleszins meer dan in de meeste buitenlandse equivalenten. De macrobudgettaire benaderingen kunnen echter niet op tegen de graad van detaillering die kenmerkend is voor meer micro-economische benaderingen, gebaseerd op individuele gegevens, hetzij exhaustief hetzij per steekproef. Die benaderingen zijn beter geschikt om de budgettaire impact op korte termijn te ramen van wijzigingen in de reglementering, terwijl de macrobudgettaire benaderingen beter in staat zijn om de impact van zulke wijzigingen op de middellange- en langetermijntendenzen te identificeren.

De raming van de enveloppe voor de tweejaarlijkse periode 2009-2010 werd uitgevoerd aan de hand van een vergelijking tussen twee scenario's:

- een scenario waarin de sociale uitkeringen geherwaardeerd worden in 2009 en 2010 ten belope van 1,25 % voor de berekeningsgrenzen van de uitkeringen en het minimumrecht per loopbaanjaar in de werknemersregeling, van 1 % voor de forfaitaire uitkeringen (zowel wat de zuivere forfaitaire uitkeringen als de minima betreft) en van 0,5 % voor het geheel van de andere uitkeringen (inclusief de uitkeringen waarvan de ingangsdatum minder dan een jaar geleden is aangevat). Dit scenario werd scenario GP (GeneratiePact) genoemd (zie tabel 1).
- een scenario waarin de sociale uitkeringen niet geherwaardeerd worden (scenario van nulgenerositeit, G0). In dit scenario wordt nochtans de loongrens in de pensioenregeling van de werknemers geherwaardeerd op basis van de loonnorm overeenkomstig de wet ter bevordering van de werkgelegenheid en ter vrijwaring van de concurrentiekracht, zoals de wet op de pensioenhervorming van 1996 voorziet. De wet op het generatiepact nodigt inderdaad uit rekening te houden met de loonnorm om de evolutie van de loongrenzen in de pensioenregeling van de werknemers te bepalen: *«Een eventuele aanpassing van de berekeningsplafonds zal in ieder geval de tweejaarlijkse beslissing inzake de maximale marge voor de loonkostontwikkeling, zoals genomen in uitvoering van hetzij artikel 6, hetzij artikel 7 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, als uitgangspunt hebben.»*.

Het bedrag van de enveloppe dat in dit rapport bepaald wordt, stemt bijgevolg overeen met de financiële middelen bestemd voor de welvaartsaanpassingen naast de loongrensaanpassingen in de pensioenregeling van de werknemers. Het stemt overeen met de financiële middelen die kunnen worden toegekend bovenop de herziening van de loongrenzen.

In een eerste scenario wordt de evolutie van de sociale uitgaven geraamd in de veronderstelling dat geen enkele welvaartsaanpassing van de sociale uitkeringen plaatsvindt. De uitgaven worden geraamd op een bedrag $G0_{2009}$, voor het jaar 2009, en $G0_{2010}$, voor het jaar 2010. In een scenario waarin de sociale uitkeringen, ontvangen in 2008, geherwaardeerd worden volgens de sleutel 1,25-1-0,5, lopen de bedragen respectievelijk op tot een bedrag GP_{2009} en GP_{2010} in 2009 en 2010. De gecumuleerde beschikbare enveloppe voor de periode 2009-2010 is een bedrag dat overeenstemt met het verschil in uitgaven in 2010 tussen deze twee scenario's, namelijk $GP_{2010}-G0_{2010}$. Van het bedrag van die enveloppe moeten echter de kosten afgetrokken worden van de maatregelen die niet volledig in 2008 aangerekend worden omdat ze niet in werking traden op 1 januari

('G(eraamde)K(osten)2008'). Die meerkost wordt op een dynamische manier geraamd, meer bepaald door rekening te houden met de evolutie van het aantal betrokken gerechtigden.

Tabel 1 - Berekening van de enveloppe voor de periode 2009-2010

	2008	2009	2010
Het niveau van de sociale uitgaven			
Sc. nulgenerositeit (G0)	Uitgaven ₂₀₀₈	Uitgaven G0 ₂₀₀₉	Uitgaven G0 ₂₀₁₀
Sc. «generatiepact» (GP)		Uitgaven GP ₂₀₀₉	Uitgaven GP ₂₀₁₀
Geraamde kosten van de maatregelen genomen in de loop van 2008 (GK2008) in het jaar t	/	GK2008 ₂₀₀₉	GK2008 ₂₀₁₀
Enveloppe 2009 en gecumuleerde enveloppe 2009-2010	/	GP ₂₀₀₉ -G0 ₂₀₀₉ - GK2008 ₂₀₀₉	GP ₂₀₁₀ -G0 ₂₀₁₀ - GK2008 ₂₀₁₀
Sociaal-beleidshypothesen			
Sc. nulgenerositeit (G0)	Sociale wetgeving van 2008	Sleutel 0- 0- 0	
Sc. «generatiepact» (GP)		Sleutel 1,25- 1- 0,5	

4. Bepaling van de enveloppe 2009 - 2010 in de socialezekerheidsregeling voor werknemers en zelfstandigen

De berekening van de welvaartsenveloppe kadert binnen de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, art. 72 *“Om de twee jaar neemt de regering een beslissing over de verdeling van alle of sommige inkomensvervangende uitkeringen in de sociale zekerheid voor werknemers aan de evolutie van de algemene welvaart...”* en art. 73 *“Vanaf 2009 wordt de enveloppe om de twee jaar bepaald en toegekend. Deze tweejaarlijkse enveloppe ... stemt minimaal overeen met de som van volgende geraamde uitgaven in alle takken van de sociale zekerheid der werknemers:*

- *een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 0,5 % van alle inkomensvervangende uitkeringen in de sociale zekerheid, met uitzondering van de forfaitaire uitkeringen;*
- *een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1 % van alle forfaitaire sociale uitkeringen;*
- *een jaarlijkse verhoging van 1,25 % van de loongrenzen voor de berekening van de inkomensvervangende uitkeringen;*
- *een jaarlijkse verhoging van 1,25 % van het “minimumrecht per loopbaanjaar”.*

De wet van 23 december 2005 voorziet in art. 6 eenzelfde berekening van de welvaartsenveloppe in de sociale zekerheid der zelfstandigen.

Overeenkomstig art. 21 van de wet van 29 juni 1981, houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, zijn de takken van de sociale zekerheid der werknemers de volgende:

- de terugbetaling van uitgaven voor geneeskundige zorgen;
- de rust- en overlevingspensioenen, inclusief het gedeelte rentebetalingen;
- de ZIV-uitkeringen voor moederschapsverlof, ziekte en invaliditeit, inclusief de ZIV-verzekering voor zeelieden en de invaliditeitspensioenen voor mijnwerkers;
- de kinderbijslag met inbegrip van de gewaarborgde gezinsbijslag (ten laste van de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers)⁵;
- de werkloosheidsverzekering, de brugpensioenen (gedeelte ten laste van de RVA), de uitkeringen bij loopbaanonderbreking of tijdskrediet;
- de uitkeringen voor beroepsziekten;
- de uitkeringen uit hoofde van arbeidsongevallen.

In tegenstelling tot de andere takken van de sociale zekerheid, die gebaseerd zijn op repartitie, berust het systeem van de arbeidsongevallenverzekering op de techniek van individuele kapitalisatie. Dit systeem steunt uitsluitend op de individuele verplichting van de werkgever om, via een erkende verzekeringsmaatschappij, de werknemers uit zijn bedrijf ingeval van een arbeidsongeval te vergoeden. De premiebetaling door de werkgever is afhankelijk van de

---

5. De kinderbijslagregeling voor personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten heeft een afzonderlijke wettelijke basis die niet behoort tot de nationale verdeling. Vandaar dat de RSZ-PPO de geïnde bijdragen voor kinderbijslag behoudt voor de betaling van de kinderbijslag ten gunste van het personeel van de bij hem aangesloten werkgevers.

probabiliteit van het risico, het loon van de werknemer en zijn levensverwachting. Van zodra zich een ongeval voordoet bouwt de verzekeraar wiskundige reserves op om het slachtoffer levenslang te vergoeden met een jaarlijkse vergoeding of rente. In dit kapitalisatiesysteem zijn solidariteitsmechanismen onbestaande. Vandaar dat het FAO tussenkomt via de betaling van een aanvullende bijslag (indien het bedrag van de rente lager is dan het gegarandeerde basisbedrag), de bijslag wegens verergering, de bijslag wegens overlijden, de bijzondere bijslag (herziening van een schadegeval) en de aanpassingsbijslag (een zekere compensatie voor de niet indexering van de renten, toegekend voor ongevallen die gebeurden vóór 1 januari 1988).

Alhoewel de uitkeringen berekend zijn als een percentage van het begrensde loon, met een gegarandeerd minimumbedrag ten laste van het FAO, is de toepassing van de welvaartsenveloppe in dat geval bijzonder complex, omdat de verzekeringsmaatschappijen werken met een gereserveerd kapitaal overeenkomstig toekomstige betalingen van de rentebedragen.

Volgens art. 72 van de wet van 23 december 2005 kan de toegekende beschikbare financiële enveloppe zich vertalen in allerlei aanpassingen en niet noodzakelijk binnen een bepaalde tak. Vandaar dat de bijdrage van de regeling arbeidsongevallen aan de beschikbare enveloppe berekend moet worden zoals voor de overige takken, nl. de kostprijs van een verhoging in 2009 en in 2010, alsof de private verzekeringsmaatschappijen die verhoging zouden uitvoeren ten laste van een repartitieregeling.

Hiermee wordt geen uitspraak gedaan over de toewijzing van de enveloppe, noch over de organisatie van de financieringswijze van welvaartsaanpassingen in de arbeidsongevallenregeling; beiden behoren niet tot het onderwerp van dit advies van de Studiecommissie.

Hierna wordt de enveloppe 2009 - 2010 weergegeven, eerst opgesplitst in werknemersregeling en regeling voor zelfstandigen (afd. 4.1), met vervolgens de uitwerking per tak van de sociale zekerheid (afd. 4.2).

De bedragen zijn uitgedrukt in mln. euro en overeenkomstig de spilindex van toepassing op de socialezekerheidsprestaties, basis 2004 = 100. De spilindex 104,14 werd bereikt in september 2006 waaraan de sociale prestaties zijn aangepast op 1 oktober 2006. Gedurende het jaar 2007 bleef de spilindex gehandhaafd op 104,14. De volgende spilindex van 106,22 werd overschreden in december 2007 met aanpassing van de sociale prestaties op 1 januari 2008. Op 1 mei zijn de prestaties aangepast aan de volgende spilindex 108,34.

Voor 2007 zijn de bedragen in de tabellen berekend aan de spilindex 104,14 met name de geobserveerde gemiddelde index voor 2007. Voor 2008 zijn de bedragen berekend overeenkomstig een gemiddelde index van 107,46 (toepassing van spilindex 106,22 tot en met mei 2008 en 108,34 vanaf juni 2008 tot het einde van het jaar). Reeds op dit moment is het geweten dat de index voor 2008 hoger zal zijn dan 107,46 vermits de overschrijding van spilindex 108,34 een maand vroeger gebeurt dan aanvankelijk geraamd bij de opmaak van de begroting 2008 (editie van maart 2008).

Ook het verdere verloop van de prijsstijging blijft onzeker. Omwille van die onzekerheid **is de berekening van de enveloppe 2009 - 2010 uitgevoerd aan spilindex 108,34.**

4.1. Berekening van de beschikbare enveloppe 2009 - 2010 in de socialezekerheidsregeling der werknemers en het sociaal statuut der zelfstandigen

In de hierna volgende tabellen worden drie soorten van maatregelen opgesomd:

1. de sociale correcties, eventueel welvaartsaanpassingen, op initiatief van de regering en die ofwel kunnen beschouwd worden als de voorloper van het structureel mechanisme van welvaartsaanpassingen (beslist tijdens de ministerraad van Gembloux en Oostende) ofwel een aanvulling zijn naast de structurele welvaartsaanpassing;
2. de maatregelen die kaderen binnen de structurele welvaartsaanpassing op initiatief van de sociale partners en die deel uitmaken van de toewijzing van de middelen voorzien in de enveloppe 2007 - 2008, met eventueel een deel ten laste van de enveloppe 2009 - 2010, het zogenaamde "overloopeffect";
3. de beschikbare enveloppe 2009-2010 verminderd met dat eventueel "overloopeffect" van maatregelen met ingang tijdens het jaar 2008 maar waarvan de meerkost pas in 2009 het volledige jaareffect bereikt.

Er wordt aldus een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de maatregelen op initiatief van de regering en de maatregelen op voorstel van de sociale partners omdat de beschikbare enveloppe 2007 - 2008 voor welvaartsaanpassingen enkel wordt gebruikt voor de financiering van de maatregelen opgesomd in het advies nr. 1566 van de Centrale Raad en de Nationale Arbeidsraad (21 september 2006). De meeruitgaven te wijten aan maatregelen op initiatief van de regering zijn niet ten laste van de beschikbare enveloppe voor structurele welvaartsbinding.

Merk op dat de maatregelen genomen in de werknemersregeling, overeenkomstig het advies nr. 1566 van de sociale partners, de beschikbare enveloppe 2007 - 2008 niet overschrijden. Er is wel een overloopeffect te wijten aan de maatregelen met ingang op 1 september 2008 (zie tabel 2).

Tabel 2 - Sociale correcties en advies van de sociale partners in de werknemersregeling, in mln. euro
 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Kostprijs van maatregelen op initiatief van de regering (incl. meerkost van welvaartsbonus vanaf 2007)	138,27	277,94	365,53	371,35	376,16	380,86
B.1 Het verschil tussen de meerkost van de welvaartsbonus en zijn vervanging door een structurele welvaartsaanpassing ten laste van de enveloppe 2009 - 2010		-5,68	32,87	32,23	31,59	30,94
B.2 Kostprijs van maatregelen op advies van de sociale partners ^a	45,82	266,35	307,68	302,83	298,85	296,69
Te vergelijken met de overeenkomstige beschikbare enveloppe 2007-2008 ^a	53,34	272,61				
B.3 Overloopeffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008 of andere maatregelen met volledig effect na 2008		41,54	40,65	37,30		

a. In beide gevallen is er geen rekening gehouden met de verhogingen toe te passen op de uitkeringen vanwege de erkende private verzekeringsmaatschappijen voor arbeidsongevallen. De meerkost van de uitgevoerde maatregelen is enkel gekend onder de vorm van te reserveren kapitaal (geactualiseerde waarde van de toekomstige bijkomende verplichtingen).

In de verschillende takken van de sociale zekerheid is de berekening van de enveloppe in opeenvolgende stappen uitgevoerd, vertrekkende van een nul-welvaartsaanpassing vanaf 2009 uitgezonderd voor de loongrens van toepassing bij de berekening van het werknemerspensioen, die de evolutie van de loonnorm (gedefleerd met de stijging van de gezondheidsindex) volgt.

In de mate dat de methodologie het toelaat wordt er een onderscheid gemaakt tussen de meerkost respectievelijk te wijten aan:

- de verhoging van de loongrens met 1,25 %, zowel in 2009 als in 2010;
- de verhoging van het minimumrecht per loopbaanjaar met telkens 1,25 % in 2009 en 2010, die een invloed heeft bij de berekening van het rustpensioen in de werknemersregeling;
- de verhoging van de minimumbedragen en de forfaitaire uitkeringen, met 1 % in 2009 en 1 % in 2010, van toepassing op alle gerechtigden ongeacht de ingangsdatum;
- de verhoging met 0,5 % in 2009 en in 2010 van de niet-forfaitaire uitkeringen die minstens 1 jaar vroeger zijn ingegaan;
- de verhoging met 0,5 % in 2009 en in 2010 van de niet-forfaitaire uitkeringen die minder dan 1 jaar geleden zijn ingegaan, inclusief deze die tijdens de berekening van de uitkering genoten van de verhoogde loongrens of het verhoogde minimumrecht per loopbaanjaar.

**Tabel 3 - Berekening van de enveloppe 2009-2010 in de werknemersregeling⁶,
in mln. euro
aan index 108,34**

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
- Verhoging loongrens (incl. voor gelijkstelling) met 1,25% in 2009 en 2010	9,46	22,58	28,81	34,40
- Verhoging minimumrecht per loopbaanjaar met 1,25% in 2009 en 2010	1,26	3,77	6,85	9,91
- Verhoging met 1% van minimumuitkeringen en forfaitaire bedragen, in 2009 en 2010	119,89	241,57	239,92	238,53
- Verhoging met 0,5% van niet-minimum uitkeringen indien langer dan 1jaar geleden ingegaan, in 2009 en 2010	86,32	166,74	153,67	143,62
- Verhoging met 0,5% van niet-minimum uitkeringen (incl. pensioenbonus) van nieuwe intredes in 2009 en in 2010	25,23	40,79	27,54	24,46
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 in de werknemersregeling	242,15	475,47	456,78	450,92
Waarvan voorbestemd:				
jaareffect of overloopeffect van maatregelen op advies van de sociale partners (cfr. tabel 2, lijn B.3)	-40,65	-37,30		
meeruitgaven door vervanging welvaartsbonus (cfr. tabel 2, lijn B.1)	-32,87	-32,23		
na 2008 jaarlijks 2% verhoging van de pensioenen die 6j en die 15j vroeger zijn ingegaan, telkens vanaf september	-7,35	-30,16		
Beschikbare enveloppe 2009-2010 in de werknemersregeling	161,29	375,78		

Bron: de bedragen in deze tabel zijn de som van de overeenkomstige bedragen per socialezekerheidstak: tabel 7, tabel 11, tabel 15, tabel 19, tabel 21 en tabel 23.

Voor de berekening van de beschikbare enveloppe wordt er vanuit gegaan alsof al deze verhogingen daadwerkelijk worden uitgevoerd in 2009 respectievelijk in 2010 en dus ook een impact hebben op de daaropvolgende jaren. Zulke toepassing levert de jaarenveloppe van 2009, de tweejaarlijkse (samengestelde) enveloppe in 2010, met vervolgens zijn weerslag op middellange termijn ter illustratie van de dynamiek van de verhogingen.

In de werknemersregeling bedraagt de beschikbare enveloppe voor welvaartsbinding 161,29 mln. euro in 2009, uitgedrukt aan spilindex 108,34. De oorspronkelijk berekende enveloppe van 242,15 mln. euro is aangepast aan drie voorafnames. De meerkost te wijten aan het overloopeffect van maatregelen die kaderen binnen het advies nr. 1566 (enveloppe 2007 - 2008) wordt overgeheveld naar de volgende enveloppe (2009 - 2010). De meeruitgaven van de omzetting van de welvaartsbonus in een procentuele pensioenverhoging wordt, in akkoord met de sociale partners, gefinancierd ten laste van de enveloppe 2009 - 2010 (nota van de ministerraad van 29.02.2008, blz. 24). En overeenkomstig hoofdstuk III van het KB van 9 april 2007 is een gedeelte van de welvaartsenveloppe 2009 - 2010 voorbestemd voor de jaarlijkse verhoging met 2 % van de pensioenen die respectievelijk 6 jaar vroeger en 15 jaar vroeger zijn ingegaan.

De enveloppe voor 2010 is samengesteld uit de jaarenveloppe 2009, die ondertussen is geëvolueerd o.a. omwille van sterftegevallen, en de bijkomende middelen van de jaarenveloppe 2010. Met andere woorden, de jaarenveloppe van 2010 is als dusdanig niet berekend. De gecumuleerde en-

6. Inclusief de arbeidsongevallen; de welvaartsaanpassingen zijn aangerekend overeenkomstig een repartitietechniek. Voor meer detail zie tabel 23.

veloppe voor 2010 bedraagt 375,78 mln. euro aan index 108,34, nadat de voorafnames zijn verrekend.

De bedragen van tabel 2 en tabel 3 zijn opgesplitst per tak van de sociale zekerheid en per maatregel in volgende afdeling 4.2. Dit is ook het geval voor volgende tabellen 4 en 5.

Tabel 4 - Sociale correcties en advies van de sociale partners in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Kostprijs van maatregelen op initiatief van de regering (incl. meerkost van welvaartsbonus vanaf 2007)	20,79	117,76	149,26	151,53	153,77	156,02
B.1 Het verschil tussen de meerkost van de welvaartsbonus en zijn vervanging door een structurele welvaartsaanpassing ten laste van de enveloppe 2009 - 2010		-2,37	-1,47	-1,18	-0,93	-0,71
B.2 Kostprijs van maatregelen op advies van de sociale partners	34,52	68,33	73,66	74,15	74,76	75,38
Te vergelijken met de beschikbare enveloppe 2007-2008	34,68	63,04				
B.3 Overloopeffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008 of andere maatregelen met volledig effect na 2008		3,92	3,95	3,82		

In de zelfstandigenregeling is de geraamde kostprijs van de maatregelen, genomen op advies (nr. 1566) van de sociale partners, nauwelijks hoger dan de beschikbare enveloppe 2007 - 2008. Die enveloppe bevat een bijkomend krediet van 14,6 mln. euro in 2007 (15 mln. in 2008) overeenkomstig de beslissing van de ministerraad van 16 en 17 januari 2004 te Gembloux ter verbetering van de regeling werkonbekwaamheid en invaliditeit in het sociaal statuut.

In de regeling der zelfstandigen bedraagt de beschikbare enveloppe voor welvaartsbinding 26,61 mln. euro in 2009, uitgedrukt aan spilindex 108,34 (zie tabel 5). Zoals in de werknemersregeling is ook in dit geval de oorspronkelijk berekende enveloppe van 30,13 mln. euro aangepast aan drie voorafnames. Merk op dat de nieuwe regeling van procentuele pensioenverhoging in vervanging van de welvaartsbonus, in het geval van de zelfstandigen minder kost; het verschil komt ten goede van de enveloppe 2009 - 2010.

De enveloppe voor 2010 is samengesteld uit zowel de jaarenveloppe 2009, die ondertussen is geëvolueerd o.a. omwille van sterfgevallen, als de bijkomende middelen van de jaarenveloppe 2010. Die gecumuleerde enveloppe bedraagt 54,76 mln. euro aan index 108,34 nadat er rekening is gehouden met de voorbestemde toewijzingen.

Tabel 5 - Berekening van de enveloppe 2009-2010 in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
- Verhoging loongrens met 1,25% in 2009 en 2010	0,06	0,20	0,37	0,55
- Verhoging met 1% van minimumuitkeringen en forfaitaire bedragen, in 2009 en 2010	27,43	56,31	56,89	57,45
- Verhoging met 0,5% van niet-minimum uitkeringen indien langer dan 1jaar geleden ingegaan, in 2009 en 2010	2,39	4,64	4,32	4,08
- Verhoging met 0,5% van niet-minimum uitkeringen (incl. pensioenbonus) van nieuwe intredes	0,24	0,49	0,49	0,48
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 in de zelfstandigenregeling	30,13	61,65	62,07	62,55
Waarvan voorbestemd				
jaareffect of overloopeffect van maatregelen op advies van de sociale partners (cfr. tabel 4, lijn B.3)	-3,95	-3,82		
minuitgaven door vervanging welvaartsbonus (cfr. tabel 4, lijn B.1)	1,47	1,18		
na 2008 jaarlijks 2% verhoging van de pensioenen die 6j en 15j vroeger zijn ingegaan, telkens vanaf september	-1,04	-4,25		
Beschikbare enveloppe 2009-2010 in de zelfstandigenregeling	26,61	54,76		

Bron: de bedragen in deze tabel zijn de som van de overeenkomstige bedragen per socialezekerheidstak: tabel 9, tabel 13 en tabel 17.

4.2. Berekening van de enveloppe 2009 - 2010 per tak van de sociale zekerheid

Hierna volgt een gedetailleerde beschrijving van het tot stand komen van de 'beschikbare' enveloppe via de toepassing van de verhogingen in elke tak van de sociale zekerheid.

4.2.1. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de werknemerspensioenen

In punt A van tabel 6 worden de maatregelen opgesomd waarvan de financiering niet in rekening wordt gebracht van de beschikbare enveloppe voor welvaartsbinding. Het betreft de verhoging van het minimumpensioen beslist tijdens de Ministerraad van 29.2.2008 alsook de meeruitgaven voor de welvaartsbonus. De vermindering van de solidariteitsbijdrage voor de lagere pensioenen alsook de versoepeling van de toegelaten arbeid na de wettelijke pensioenleeftijd zijn hier buiten beschouwing gelaten.

In het advies nr. 1566 van de CRB-NAR stelden de sociale partners voor om het minimumpensioen en de pensioenen ingegaan vóór 1 januari 1988 te verhogen met 2 % op 1.9.2007 en vervolgens de pensioenen ingegaan vanaf 1 januari 1988 tot en met 31 december 1993 alsook de pensioenen ingegaan in 2002 te verhogen met 2 % op 1.9.2008.

De regering besliste daarentegen een welvaartsbonus toe te kennen (KB van 9 april 2007) aan de minimumpensioenen en de pensioenen ingegaan vóór 1 januari 1994 in de vorm van een eenmalige uitbetaling op 1 april 2007. De bonus bedroeg 75 euro of 35 euro al naargelang de lengte van de loopbaan. Daarnaast werd het voorstel van de sociale partners uitgevoerd op 1 september 2007 voor zover dat het verschil tussen de 2 % verhoging (voorstel sociale partners) voor vier maanden en het bedrag van de welvaartsbonus positief was. Ook dat saldo werd in eenmaal uitbetaald in de maand september 2007. De meeruitgaven van de bonus bedraagt in 2007 18,4 mln. euro (index 104,14).

Overeenkomstig het KB van 9 april 2007 besliste de toenmalige regering ook in 2008 een welvaartsbonus toe te kennen: diegenen die een bonus hadden ontvangen in 2007 zouden opnieuw een bonus van 90 euro respectievelijk 40 euro ontvangen, verhoogd met het saldo van de welvaartsbonus betaald in 2007. Daarenboven zouden de pensioenen ingegaan vanaf 1 januari 1994 tot en met 31 december 2002 dezelfde welvaartsbonus ontvangen van respectievelijk 90 euro of 40 euro. Zoals in 2007 werd ook de uitvoering van het voorstel van de sociale partners gegarandeerd voor zover er een positief verschil zou zijn tussen de 2 % verhoging vanwege de sociale partners en de welvaartsbonus 2008. De meerkost van de welvaartsbonus t.o.v. het voorstel van de sociale partners wordt geraamd op 47,5 mln. euro (index 107,46).

Tijdens de Ministerraad van 29.2.2008 heeft de regering beslist de welvaartsbonus voor 2008 te vervangen door een nieuwe regeling. Eerst en vooral worden de voorstellen van het advies nr. 1566 van de sociale partners behouden door de 2 % verhoging voorzien op 1 september 2007 te integreren in het maandbedrag vanaf maart 2008. Ook het saldo met de welvaartsbonus 2007 wordt in het maandbedrag geïntegreerd vanaf dezelfde datum. Vervolgens ontvangen de pensioe-

nen ingegaan vanaf 1 januari 1988 tot en met 31 december 1993 alsook de pensioenen ingegaan in 2002 de 2 % verhoging zoals voorgesteld door de sociale partners, en dit op 1.9.2008. Daarnaast wordt aan de gepensioneerden, die voor de eerste maal een welvaartsbonus zouden ontvangen in 2008, in de plaats daarvan een 2 % verhoging toegekend op 1.9.2008. Het gaat hier over de pensioenen ingegaan tussen 1 januari 1994 en 31 december 2001, uitgezonderd de gepensioneerden met het minimumpensioen. In akkoord met de sociale partners wordt de meerkost t.o.v. de voortbetaling van de welvaartsbonus ten laste genomen van de enveloppe 2009 - 2010. De berekening van die meerkost gebeurt onder punt B.1 van tabel 6.

Tabel 6 - Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte werknemerspensioenen, in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Regeringsmaatregelen waarvan:						
Oostende: 2% pensioen ingegaan in 2000 en 2001 op 1.9.2007	8,67	23,64	23,54	23,30	23,07	22,84
Meeruitgaven voor de welvaartsbonus	18,42	47,47	55,78	52,91	50,19	47,61
Regeerakkoord: minimumpensioen 2% op 1.7.2008		30,35	61,20	59,79	58,41	57,07
Totaal	27,09	101,46	140,51	136,00	131,67	127,51
B.1 Meerkost van welvaartsbonus 2008 vervangen door						
1 integratie saldo van bonus 2007 in het pensioenbedrag		-47,47	-55,78	-52,91	-50,19	-47,61
2 verhoging niet-min. pensioen met 2% ingegaan vanaf 1994(14j) tot 2001 (7j) op 1.9.2008		18,44	18,03	17,49	16,96	16,46
		23,35	70,62	67,65	64,81	62,09
Subtotaal ten laste van de enveloppe 2009 - 2010		-5,68	32,87	32,23	31,59	30,94
B.2 Maatregelen op advies van de sociale partners						
2% verhoging niet-min. pens 20j en vroeger ingegaan; 1.9.2007	12,42	38,44	34,88	31,39	28,25	25,43
2% verhoging niet-min. pens 15-20j vroeger ingegaan; 1.9.2008		16,34	46,44	43,66	41,04	38,57
2% verhoging niet-min. pens 6j vroeger ingegaan in 2002; 1.9.2008		2,88	8,27	7,86	7,78	7,70
2% verhoging minimumpensioen op 1.9.2007	19,38	59,99	59,09	57,73	56,41	55,11
2% minimumrecht per loopbaanjaar op 1.9.2007	0,20	1,16	2,34	3,61	5,58	8,61
Subtotaal maatregelen op advies van sociale partners	32,00	118,80	151,02	144,25	139,05	135,43
B.3 bijkomend tot jaareffect: maatregelen ingegaan op 1.9.2008^a		38,43	35,34	32,14		

a. Bij de berekening van het bijkomend jaareffect in 2009 zijn de bedragen van 2008 omgezet aan index 108,34.

Onder punt B.2 worden de maatregelen opgesomd die deel uitmaakten van de toewijzing van de welvaartsenveloppe 2007 en 2008 op advies van de sociale partners. Onder punt B.3 wordt de meerkost berekend te wijten aan maatregelen ingegaan in 2008 waarvan het jaareffect pas gerealiseerd wordt in 2009. Die bijkomende uitgaven maken deel uit van het overloopeffect dat ten laste komt van de enveloppe 2009 - 2010.

In tabel 7 wordt het aandeel van de werknemerspensioenen in de samenstelling van de enveloppe 2009 - 2010 berekend.

- Voor 2009 bedraagt de enveloppe 103,3 mln. euro te verminderen met het additioneel jaareffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008, te verminderen met de meerkost te wijten aan de omzetting van de welvaartsbonus 2008 alsook met de jaarlijkse selectieve verhoging met 2 %, zodat de beschikbare enveloppe 2009 in de regeling 27,77 mln. euro bedraagt (aan index 108,34).
- De enveloppe voor 2010 is samengesteld uit zowel de jaarenveloppe 2009 als de jaarenveloppe 2010. Vandaar de vermindering met het bijkomend jaareffect alsook met de meerkost te wijten aan de omzetting van de welvaartsbonus. De gecumuleerde enveloppe over de periode 2009 en 2010 bedraagt, na afname van de jaarlijkse verhogingen, 112,91 mln. euro aan index 108,34.

Tabel 7 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte werknemerspensioenen, in mln. euro aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
- Verhoging loongrens (incl. voor gelijkstelling) met 1,25% in 2009 en 2010	0,00	0,20	0,70	1,43
- Verhoging minimumrecht per loopbaanjaar met 1,25% in 2009 en 2010	1,26	3,77	6,85	9,91
- Verhoging minimumpensioen met 1% in 2009 en 2010	30,97	61,67	59,38	57,09
- 0,5% verhoging niet-minimumpensioen indien langer dan 1jaar geleden ingegaan, in 2009 en 2010	62,17	123,82	119,22	114,62
- 0,5% verhoging niet-minimumpensioen en pensioenbonus van nieuwe intredes, van rente en grens vakantiegeld	8,93	17,99	18,01	18,13
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	103,33	207,45	204,15	201,18
Waarvan voorbestemd:				
jaareffect maatregelen ingegaan op 1.9.2008	-35,34	-32,14		
meeruitgaven door vervanging welvaartsbonus	-32,87	-32,23		
na 2008 jaarlijks 2% verhoging van de pensioenen die 6j vroeger zijn ingegaan; telkens vanaf september	-3,23	-13,22		
na 2008 jaarlijks 2% verhoging van de pensioenen die 15j vroeger zijn ingegaan; telkens vanaf september	-4,12	-16,94		
Saldo	27,77	112,91		

Overeenkomstig hoofdstuk III van het KB van 9 april 2007 is een gedeelte van de welvaartsenveloppe 2009 - 2010 voorbestemd voor de jaarlijkse verhoging met 2 % van de pensioenen die respectievelijk 6 jaar vroeger en 15 jaar vroeger zijn ingegaan.

Merk op hoe de verhoging van de loongrens evenals van het minimumrecht een toenemende weerslag heeft, omdat dit berekeningparameters van het pensioen zijn en niet alleen gelden voor de nieuwe intredes van 2009 en 2010 maar evenzeer voor de toekomstige nieuwe generaties. De verhoging met 0,5 % van de niet-minimumuitkeringen heeft daarentegen mettertijd een afnemende invloed, naarmate de betrokken gepensioneerden overlijden.

4.2.2. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de pensioenen in de regeling der zelfstandigen

In punt A van tabel 8 worden de maatregelen opgesomd waarvan de financiering niet in rekening wordt gebracht van de beschikbare enveloppe voor welvaartsbinding, zoals de meeruitgaven voor de welvaartsbonus beslist door de regering. De overige regeringsmaatregelen, versoepeling van de toegelaten arbeid na de wettelijke pensioenleeftijd en afschaffing van de malus op 60 jaar indien 43 loopbaanjaren, zijn hier buiten beschouwing gelaten.

Zoals in de werknemersregeling besliste de regering de voorstellen van de sociale partners aan te vullen met een welvaartsbonus. De meeruitgaven van de bonus bedragen in 2007 4,7 mln. euro (index 104,14) en worden in 2008 geraamd op 8,0 mln. euro (index 107,46).

Overeenkomstig de nota van de Ministerraad van 29.2.2008 heeft de regering beslist de welvaartsbonus voor 2008 te vervangen door een nieuwe regeling. De voorstellen van het advies nr. 1566 van de sociale partners worden behouden n.l. de 2 % verhoging voorzien op 1.9. 2007, de 2 % verhoging van de pensioenen ingegaan vanaf 1 januari 1988 tot en met 31 december 1993 alsook van de pensioenen ingegaan in 2002 voorzien op 1.9.2008. Daarnaast wordt het saldo met de welvaartsbonus 2007 in het maandbedrag geïntegreerd vanaf maart 2008. Vervolgens ontvangen de niet-minimumpensioenen ingegaan tussen 1 januari 1994 en 31 december 2001 2 % verhoging op 1.9.2008.

In akkoord met de sociale partners wordt het verschil van de nieuwe regeling in 2008 t.o.v. de betaling van de welvaartsbonus verrekend in de enveloppe 2009 - 2010. Omdat de procentuele aanpassing van de pensioenen der zelfstandigen goedkoper uitvalt dan de welvaartsbonus wordt de enveloppe 2009 - 2010 verhoogd met dat verschil (zie punt B.1 van tabel 8).

Tabel 8 - Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte pensioenen der zelfstandigen, in mln. euro
 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Regeringsmaatregelen waarvan:						
Oostende: 2% pensioen ingegaan in 2000 en 2001 op 1.9.2007	1,43	3,56	3,57	3,55	3,53	3,52
Oostende: verhoging minimumpensioen gezinsbedrag op 1.4.2007	3,88	4,06	4,13	4,17	4,22	4,26
Gembloux: verhoging minimumpensioen op 1.12.2007	6,15	65,25	66,44	67,11	67,78	68,46
Meeruitgaven voor de welvaartsbonus	4,71	7,96	8,77	8,27	7,80	7,35
Regeerakkoord: minimumpensioen 2% op 1.7.2008		21,36	43,07	43,50	43,94	44,37
Totaal	11,46	94,23	117,21	118,33	119,46	120,60
B.1 Meerkost van welvaartsbonus 2008 vervangen door						
1. integratie saldo van bonus 2007 in het pensioenbedrag		4,71	4,60	4,45	4,31	4,18
2. verhoging niet-min. pensioen met 2% ingegaan vanaf 1994(14j) tot 2001 (7j) op 1.9.2008		0,87	2,70	2,64	2,55	2,47
Subtotaal ten laste van enveloppe 2009 - 2010		-2,37	-1,47	-1,18	-0,93	-0,71
B.2 Maatregelen op advies van de sociale partners						
2% verhoging niet-min. pens 20j en vroeger ingegaan; 1.9.2007	1,25	3,88	3,72	3,49	3,28	3,07
2% verhoging niet-min. pens 15-20j vroeger ingegaan; 1.9.2008		1,48	4,49	4,38	4,25	4,10
2% verhoging niet-min. pens 6j vroeger ingegaan in 2002; 1.9.2008		0,47	1,43	1,42	1,41	1,39
2% verhoging minimumpensioen op 1.9.2007	12,58	38,94	39,65	40,05	40,45	40,85
Subtotaal maatregelen op advies van sociale partners	13,83	44,78	49,29	49,34	49,39	49,41
B.3 bijkomend tot jaareffect: maatregelen ingegaan op 1.9.2008						
		3,92	3,95	3,82		

Onder punt B.2 van tabel 8 zijn de maatregelen opgesomd die deel uitmaakten van de toewijzing van de welvaartsenveloppe 2007 en 2008 op advies van de sociale partners. Onder punt B.3 wordt de meerkost berekend van maatregelen ingegaan in 2008 waarvan het jaareffect pas gerealiseerd wordt in 2009. Die bijkomende uitgaven maken deel uit van het overloopeffect dat ten laste komt van de enveloppe 2009 - 2010.

In tabel 9 wordt het aandeel van de pensioenen der zelfstandigen in de samenstelling van de enveloppe 2009 - 2010 berekend.

- Voor 2009 bedraagt de enveloppe 23,22 mln. euro te verminderen met het additioneel jaareffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008 en te vermeerderen met het verschil te wijten aan de omzetting van de welvaartsbonus 2008. Na afname van het gedeelte voorbestemd voor de jaarlijks voorziene verhogingen bedraagt de resterende enveloppe 2009 in de regeling 19,70 mln. euro (index 108,34).
- De enveloppe voor 2010 is samengesteld uit zowel de jaarenveloppe 2009 als de jaarenveloppe 2010. De gecumuleerde enveloppe over de periode 2009 en 2010 bedraagt 40,69 mln. euro aan index 108,34, nadat het verschil met de welvaartsbonus, het overloopeffect en de voorzetting van de jaarlijkse verhogingen zijn verrekend.

Tabel 9 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte pensioenen der zelfstandigen, in mln. euro aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
- Verhoging loongrens met 1,25% in 2009 en 2010	0,06	0,20	0,37	0,55
- Verhoging minimumpensioenen met 1% in 2009 en 2010	20,52	42,24	42,74	43,18
- 0,5% verhoging niet-minimumpensioenen indien langer dan 1jaar geleden ingegaan in 2009 en 2010	2,39	4,64	4,32	4,08
- 0,5% verhoging niet-minimumpensioenen en pensioenbonus van nieuwe intredes in 2009 en 2010	0,24	0,49	0,49	0,48
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	23,22	47,58	47,91	48,28
Waarvan voorbestemd:				
jaareffect maatregelen ingegaan op 1.9.2008	-3,95	-3,82		
minderuitgaven door vervanging welvaartsbonus	1,47	1,18		
na 2008 jaarlijks 2% verhoging van de pensioenen die 6j vroeger zijn ingegaan; telkens vanaf september	-0,53	-2,18		
na 2008 jaarlijks 2% verhoging van de pensioenen die 15j vroeger zijn ingegaan; telkens vanaf september	-0,50	-2,07		
Saldo	19,70	40,69		

Overeenkomstig hoofdstuk III van het KB van 9 april 2007 is een gedeelte van de welvaartsenveloppe 2009 - 2010 voorbestemd voor de jaarlijkse verhoging met 2 % van de pensioenen die respectievelijk 6 jaar vroeger en 15 jaar vroeger zijn ingegaan.

4.2.3. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor ziekte en invaliditeit in de werknemersregeling

In punt A van tabel 10 worden de maatregelen opgesomd waarvan de financiering niet in rekening wordt gebracht van de beschikbare enveloppe voor welvaartsbinding omdat die maatregelen genomen zijn op initiatief van de regering. Zo ook wat betreft de verhoging van het leefloon op 1.4.2007 en op 1.1.2008; in toepassing van de bestaande reglementering mag een uitkering toegekend aan de niet-regelmatige werknemer niet lager zijn dan het leefloon, waardoor de betrokken minima op dezelfde data verhogen. Ook de verhoging van het minimumpensioen op 1.7.2008 (begrotingsconclaf van februari 2008) heeft zijn weerslag op de minimumuitkering voor ziekte en invaliditeit vermits die minima sedert 1.1.2007 zijn opgetrokken tot het niveau van het minimumpensioen (ministerraad van Oostende) voor wat betreft het statuut met gezinslast en het statuut alleenstaande. Omwille van al die maatregelen zal de berekening van de enveloppe 2009 - 2010 hoger uitvallen, want ze zijn gebaseerd op hogere startbedragen.

Onder punt B.1 in tabel 10 worden de maatregelen opgesomd die deel uitmaakten van de toewijzing van de welvaartsenveloppe 2007 en 2008 op advies van de sociale partners. Onder punt B.2 wordt de meerkost berekend te wijten aan het jaareffect van maatregelen ingegaan in 2008 waarvan het jaareffect pas gerealiseerd wordt in 2009. Die bijkomende uitgaven maken deel uit van het overloopeffect dat ten laste komt van de enveloppe 2009 - 2010. De maatregel die de tegemoetko-

ming voor hulp van derde verhoogt is terzijde gelaten (want gefinancierd door een voorafname op de enveloppe van 2008).

Tabel 10 - Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte ZIV-uitkeringen in de werknemersregeling, inclusief zeelieden en mijnwerkers, in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A. Maatregelen op initiatief van de regering						
Oostende: minima tot niveau minimumpensioen op 1.1.2007	19,95	21,03	21,67	22,10	22,54	22,99
Oostende: 1% ZIV plafond op 1.1.2007	1,10	1,52	1,64	1,71	1,80	1,90
Oostende: 2% verhoging ingegaan in 2000 en 2001 op 1.9.2007	1,01	2,85	2,62	2,37	2,14	1,93
Verhoging minimum niet-regelmatige werknemers op 1.4.2007 en op 1.1.2008 overeenkomstig de 2% verhoging leefloon	1,50	7,40	7,62	7,77	7,93	8,08
Regeerakkoord: verhoging minimum gekoppeld aan het minimumpensioen dat 2% verhoogt op 1.7.2008		6,57	13,55	13,82	14,09	14,37
Totaal	23,56	39,37	47,11	47,77	48,49	49,26
B.1 Maatregelen op advies van de sociale partners						
2% verhoging minimum regelmatige werknemers op 1.9.2007	8,14	25,53	26,32	26,86	27,40	27,96
2% verhoging niet-min. uitkering ingegaan 20j en vroeger op 1.9.2007	0,60	1,57	1,41	1,24	1,09	0,96
2% verhoging niet-min. uitkering ingegaan 15-20j geleden op 1.9.2008		0,81	2,09	1,79	1,53	1,31
2% verhoging niet-min. uitkering ingegaan 6jaar geleden op 1.9.2008		0,57	1,55	1,42	1,30	1,18
Verhoging percentage voor alleenstaanden: 53% ipv 50% op 1.1.2008		11,60	12,49	13,17	13,90	14,66
Subtotaal maatregelen op advies van sociale partners	8,74	40,08	43,87	44,49	45,22	46,07
B.2 bijkomend tot jaareffect: maatregelen ingegaan op 1.9.2008		2,76	2,25	1,82		

In tabel 11 wordt het aandeel van de ZIV-uitkeringen voor werknemers in de samenstelling van de enveloppe 2009 - 2010 berekend. Vooreerst moet worden opgemerkt dat overeenkomstig de ESR-rekeningen de uitkeringen voor ziekte en invaliditeit in de werknemersregeling tevens de ZIV-uitkeringen aan zeelieden en de invaliditeitspensioenen voor mijnwerkers bevatten.

Tabel 11 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte ZIV-uitkeringen in de werknemersregeling, inclusief zeelieden en mijnwerkers
in mln. euro
aan index 108,34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
- Verhoging loongrens met 1,25% in 2009 en 2010	1,51	3,31	3,37	3,44
- Verhoging minimumuitkering met 1% in 2009 en 2010	16,08	32,98	33,52	34,29
- 0,5% verhoging niet-minimumuitkeringen meer dan 1j geleden ingegaan in 2009 en 2010	5,53	10,94	11,11	11,36
- 0,5% verhoging niet-minimumuitkeringen van nieuwe intredes	7,79	8,39	0,84	0,86
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	30,92	55,62	48,84	49,95
Waarvan voorbestemd:				
jaareffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008	-2,25	-1,82		
Saldo	28,66	53,80		

Voor de berekening van de enveloppe 2009 en 2010 is de wet letterlijk toegepast, met name wat betreft de 0,5 % verhoging van de uitkeringen die minder dan 1 jaar geleden zijn ingegaan:

- alle vergoedingen uitgekeerd voor moederschapsverlof, berekend op basis van het verloren loon, worden zowel in 2009 als in 2010 verhoogd met 0,5 %;
- de vergoedingen voor primaire ongeschiktheid, uitgezonderd de minimumuitkeringen, zijn berekend op basis van het geplafonneerde loon en verhoogd met 0,5 % in 2009 respectievelijk 0,5 % in 2010;
- de gerechtigden in primaire ongeschiktheid van 2009 die langer dan 1 jaar arbeidsongeschikt blijven worden invalide in 2010 met een bedrag dat 0,5 % is verhoogd in 2009 en krijgen als invalide een bijkomende verhoging van 0,5 % in 2010;
- de gerechtigden in primaire ongeschiktheid van 2010 die langer dan 1 jaar arbeidsongeschikt blijven worden invalide in 2011 met een bedrag dat 0,5 % is verhoogd in 2010.

Voor 2009 bedraagt de enveloppe 30,92 mln. euro te verminderen met het additioneel jaareffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008 zodat de bijdrage van de regeling tot de beschikbare enveloppe 2009 28,66 mln. euro bedraagt (index 108,34).

De enveloppe voor 2010 is samengesteld uit zowel de jaarenveloppe 2009 als de jaarenveloppe 2010. De gecumuleerde enveloppe over de periode 2009 en 2010 bedraagt 53,80 mln. euro aan index 108,34, nadat het overloopeffect is verrekend.

4.2.4. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor ziekte en invaliditeit in de regeling der zelfstandigen

Tijdens de tweedaagse ministerraad van 16 en 17 januari 2004 te Gembloux wordt er - naast de trapsgewijze verhoging van het minimumpensioen der zelfstandigen te bereiken tegen eind 2007 - ook een krediet voorzien om de regeling werkonbekwaamheid en invaliditeit in het sociaal statuut der zelfstandigen te verbeteren. De feitelijke invulling gebeurt op advies van de sociale partners; daartoe werd de beschikbare enveloppe 2007 in de regeling der zelfstandigen met 14,6 mln. euro verhoogd.

Naar analogie met de werknemersregeling⁷ stelden de sociale partners voor de uitkeringen voor ziekte en invaliditeit gelijk te schakelen met het minimumpensioen in het sociaal statuut (overeenkomstig een volledige loopbaan) en dit vanaf januari 2007. Ingeval de zelfstandige genoodzaakt is zijn bedrijf stop te zetten wordt de invaliditeitsuitkering gelijk aan het minimumpensioen in de werknemersregeling. De regering heeft dit advies uitgevoerd.

Aldus heeft een verhoging van het minimumpensioen een onmiddellijke weerslag op alle ZIV-uitkeringen. De verhogingen van het minimumpensioen beslist door de regering, in april 2007 (gezinsbedrag) in december 2007 en in juli 2008; hun weerslag op de ZIV-uitkeringen zijn opgenomen in punt A van tabel 12.

Tabel 12 - Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte ZIV-uitkeringen en faillissementsuitkering in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A. Maatregelen van de regering:						
Invloed verhoging minimumpensioen gezinsbedrag in april 2007 op ZIV-uitkeringen	0,29	0,40	0,41	0,42	0,43	0,44
Invloed verhoging minimumpensioen in december 2007 op ZIV-uitkeringen	0,48	5,93	6,09	6,24	6,38	6,53
Invloed 2% verhoging minimumpensioen juli 2008 op ZIV-uitkeringen		1,66	3,42	3,50	3,58	3,66
Totaal	0,29	3,72	7,24	7,41	7,58	7,75
B. Maatregelen op advies van de sociale partners waarvan						
Koppeling invaliditeit met stopz. aan minimumpensioen werknemers op 1.1.2007	7,78	8,10	8,34	8,53	8,73	8,93
Koppeling primaire ongesch. aan minimumpensioen zelfstandigen op 1.1.2007	5,63	5,89	6,17	6,20	6,35	6,50
Koppeling invaliditeit aan minimumpensioen zelfstandigen op 1.1.2007	5,55	5,78	5,95	6,09	6,23	6,37
2% verhoging uitkering primaire ongeschiktheid en invaliditeit (parallel met het minimumpensioen) op 1.9.2007	1,73	3,78	3,90	3,98	4,08	4,17
Totaal maatregelen op advies van de sociale partners	20,69	23,55	24,37	24,81	25,38	25,97

Onder punt B worden de maatregelen opgeteld die deel uitmaken van de enveloppe 2007 - 2008: er zijn geen overloopeffecten. De maatregel die de tegemoetkoming voor hulp van derde verhoogt is terzijde gelaten (want gefinancierd door een voorafname op de enveloppe van 2008).

Het aandeel van de tak ZIV in de samenstelling van de enveloppe 2009 - 2010 bedraagt 2,93 mln. euro in 2009 oplopend tot 6,01 mln. euro voor de gecumuleerde enveloppe 2009 - 2010 (zie tabel 13).

7. Tijdens de ministerraad van Oostende heeft de regering de minimumuitkering van de regelmatige werknemer in geval van ziekte of invaliditeit gekoppeld aan het minimumpensioen in de werknemersregeling (overeenkomstig een volledige loopbaan) op 1 januari 2007.

Tabel 13 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte ZIV-uitkeringen en faillissementsuitkering in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro
aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
1% verhoging van de forfaitaire bedragen in 2009 en 2010	2,93	6,01	6,07	6,16
Berekende enveloppe 2009 - 2010 van de regeling	2,93	6,01		

4.2.5. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de kinderbijslag in de werknemersregeling, inclusief het residueel stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag

De maatregelen ter verbetering van de kinderbijslag zijn genomen op initiatief van de regering en komen niet ten laste van de welvaartsenveloppe.

De doorbetaling gedurende 2 jaar i.p.v. 6 maanden van de verhoogde kinderbijslag, bij werkhervatting van invaliden en werklozen, is er gekomen op voorstel van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad, als antwoord op de vaststelling van de Hoge Raad voor Werkgelegenheid dat er in die gevallen een risico van werkloosheidsval bestaat. In datzelfde kader vragen de Raden dat er een budget wordt voorzien voor dringende kinderopvang ingeval van opleiding en werkhervatting van werkloze ouders.

Tabel 14 - Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte kinderbijslag in de werknemersregeling en gewaarborgde kinderbijslag, in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A. Maatregelen van de regering						
Oostende: toeslag gehandicapte kinderen geboren na 31 december 1992 (1.1.2007)	7,13	9,14	11,38	12,27	12,27	12,27
Schoolpremie: jaarlijkse leeftijdsbijslag 6-11j (53 euro) en 12-17j (74,3 euro)	65,98	68,52	69,00	69,44	69,88	70,33
Sociaal supplement eenoudergezinnen (1.6.2007)	8,00	20,06	20,06	20,06	20,06	20,06
Jaarlijkse leeftijdsbijslag 0-5J (25 euro vanaf 2009) 18-24j (25 euro in 2008, 50 euro in 2010, 75 euro in 2011 en 100 euro vanaf 2012)		6,80	20,70	27,90	34,90	41,90
subtotaal	81,11	104,52	121,14	129,67	137,11	144,56
B. Maatregelen op advies van de sociale partners						
Doorbetaling verhoogde kinderbijslag (2j ipv 6m) bij werkhervatting (1.1.2007) ^a	2,71	8,69	11,30	11,41	11,40	11,40
Bijkomend tot volledig effect van de maatregel			2,54	2,54		

- a. De meerkost van de doorbetaling van de verhoogde kinderbijslag gedurende 2 jaar i.p.v. 6 maanden (bijkomend 18 maanden) bereikt zijn volledig jaareffect eind 2009 (wanneer de werkloze of invalide ingegaan eind 2007 2 jaar in de regeling verblijft).

De bijdrage van de regeling kinderbijslag voor werknemers tot de jaarenveloppe 2009, beschikbaar voor welvaartsbinding, bedraagt 36,8 mln. euro. In 2010 zou de gecumuleerde bijdrage oplopen tot 76,99 mln. euro.

Tabel 15 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte kinderbijslag in de werknemersregeling en gewaarborgde kinderbijslag, in mln. euro aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
1% verhoging van de kinderbijslag voor werknemers	38,98	78,80	79,21	79,64
1% verhoging van de gewaarborgde kinderbijslag	0,36	0,72	0,73	0,74
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	39,34	79,52	79,94	80,38
Waarvan voorbestemd: jaareffect maatregelen op advies van de sociale partners (cfr. laatste lijn van tabel 14)	-2,54	-2,54		
Saldo	36,80	76,99		

4.2.6. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de kinderbijslag in de regeling der zelfstandigen

De maatregelen ter verbetering van de kinderbijslag in de zelfstandigenregeling zijn genomen op initiatief van de regering en komen niet ten laste van de welvaartsenveloppe.

Tabel 16 - Sociale correcties: gedeelte kinderbijslag in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro 2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Maatregelen van de regering						
Verhoogde kinderbijslag voor wezen (1.1.2007)	0,71	0,73	0,74	0,74	0,74	0,74
Oostende: toeslag gehandicapte kinderen geboren na 31 december 1992 (1.1.2007)	0,36	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37
Schoolpremie: jaarlijkse leeftijdsbijslag 6-11j (53 euro) en 12-17j (74,3 euro)	7,46	7,70	7,77	7,76	7,70	7,64
Sociaal supplement eenoudergezinnen (1.6.2007)	0,52	0,91	0,92	0,92	0,92	0,92
Jaarlijkse leeftijdsbijslag 0-5J (25 euro vanaf 2009) 18-24j (25 euro in 2008, 50 euro in 2010, 75 euro in 2011 en 100 euro vanaf 2012)		1,10	3,00	4,00	5,00	6,00
Bijkomend 10 euro voor het eerste kind (1.4.2008)		9	12,00	12,00	12,00	12,00
Totaal	9,05	19,81	24,80	25,79	26,73	27,67

De bijdrage van de zelfstandigenregeling kinderbijslag tot de jaarenveloppe 2009, beschikbaar voor welvaartsbinding, bedraagt 3,98 mln. euro, oplopend tot 8,06 mln. euro voor de gecumuleerde bijdrage 2009 - 2010 (zie tabel 17).

Tabel 17 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte kinderbijslag in de regeling der zelfstandigen, in mln. euro
aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
1% verhoging van de kinderbijslag voor zelfstandigen	3,98	8,06	8,08	8,11
Berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	3,98	8,06		

4.2.7. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor werkloosheid, loopbaanonderbreking of tijdskrediet

Deze sectie behandelt het geheel van werkloosheidsuitkeringen toegekend door de RVA, alsook de uitkeringen voor loopbaanonderbreking en tijdskrediet. De werkloosheidsuitkeringen omvatten dus ook het gedeelte werkloosheidsuitkering van het brugpensioen dat betaald wordt door de RVA, maar niet het aanvullende gedeelte van het brugpensioen dat doorgaans wordt betaald door de ex-werkgever.

Zoals voor de andere regelingen toont tabel 18 de kosten van de verschillende welvaartsaanpassingen, onderscheid makend tussen de regeringsmaatregelen (punt A) en de maatregelen overeenkomstig het advies n°1566 van de sociale partners (punt B) en geeft hun effecten weer tot 2012.

Al de maatregelen onder punt B en voortvloeiend uit de enveloppe 2007-2008 traden in werking op 1 januari 2008 waardoor de kosten van de maatregelen voor een geheel jaar volledig werden verrekend in 2008: er is geen "overloopeffect" dat de enveloppe voor 2009 zou verminderen.

Tabel 18 - Sociale correcties: gedeelte werkloosheidsuitkeringen, loopbaanonderbreking en tijdskrediet, in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A. Regeringsmaatregelen						
1. Oostende: verhoging van de plafond met 1% 1.1.2007	3,27	5,28	6,49	7,67	8,71	9,41
2. Oostende: verhoging wachttuitkering alléénstaande ouder dan 21 jaar met 2% 1.4.2007	2,93	3,64	3,58	3,50	3,44	3,37
3. Regering: strijd tegen werkloosheidsvallen en promotie van mobiliteit; 1.7.2008 (enveloppe)		23,00	46,00	46,00	46,00	46,00
Totaal regeringsmaatregelen	6,20	31,93	56,07	57,18	58,15	58,78
B. Maatregelen op advies n° 1566 van de sociale partners						
1. Verhoging minima en forfaits met 2% 1.1.2008		45,30	46,00	46,12	46,17	46,28
2. Verhoging vervangingsratio alléénstaande tweede periode met 3% (53% ipv 50%) 1.1.2008		23,69	24,60	25,06	25,48	25,93
3. Verhoging vervangingsratio samenwonende eerste periode met 3% (58% ipv 55%) 1.1.2008		22,35	23,09	23,61	23,85	24,11
Totaal maatregelen op advies n° 1566 van sociale partners		91,34	93,69	94,80	95,51	96,32

De volgende tabel toont de bijdrage van de regeling aan de enveloppe 2009-2010, geraamd volgens de verschillende parameters van welvaartsaanpassing conform de wet op het generatiepact.

Tabel 19 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte werkloosheidsuitkeringen, loopbaanonderbreking en tijdskrediet, in mln. euro
aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
- Verhoging loongrens met 1,25% in 2009 en 2010	4,24	11,54	16,81	21,18
- Verhoging forfaitaire en minimum uitkeringen met 1% in 2009 en 2010	31,04	62,55	62,39	62,25
- 0,5% verhoging niet-forfaitaire uitkeringen meer dan 1j vroeger ingegaan, in 2009 en 2010	16,63	28,17	19,89	14,47
- 0,5% verhoging niet-forfaitaire uitkeringen nieuwe intredes, in 2009 en 2010	8,50	14,40	8,68	5,46
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	60,41	116,66	107,77	103,35

De enveloppe 2009 voor de werkloosheidsregeling (inclusief het gedeelte brugpensioen ten laste van de RVA), loopbaanonderbreking en tijdskrediet wordt geraamd op 60,41 miljoen euro. De enveloppe 2010, die de jaarlijkse enveloppe voor 2009 en 2010 cumuleert, loopt op tot 116,66 miljoen euro.

4.2.8. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor beroepsziekten

De opsomming van de maatregelen in tabel 20 toont aan dat er een klein overloopeffect is van de maatregelen op initiatief van de sociale partners, dat dient voorafgenomen te worden van de beschikbare enveloppe 2009 - 2010.

Tabel 20 - Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte beroepsziekten, in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Regeringsmaatregelen waarvan:						
Oostende: 2% verhoging uitkeringen ingegaan in 2000 en 2001 (1.9.2007)	0,08	0,26	0,27	0,29	0,28	0,26
Oostende: 1% verhoging berekeningsplafond op 1.1.2007	0,15	0,16	0,18	0,19	0,21	0,23
Totaal	0,23	0,43	0,45	0,48	0,49	0,49
B.1 Maatregelen op advies van de sociale partners						
2% verhoging minimum uitkeringen op 1.9.2007	1,027	3,16	3,11	3,04	2,98	2,91
2% verhoging niet-minima 20j en vroeger ingegaan; 1.9.2007	0,09	0,25	0,22	0,19	0,17	0,15
2% verhoging niet-minima 15-20j vroeger ingegaan; 1.9.2008		0,15	0,42	0,40	0,37	0,35
2% verhoging niet-minima 6j vroeger ingegaan; 1.9.2008		0,03	0,08	0,09	0,09	0,09
Subtotaal maatregelen op advies van sociale partners	1,12	3,58	3,83	3,72	3,61	3,50
B.2 bijkomend tot jaareffect: maatregelen ingegaan op 1.9.2008		0,35	0,33	0,31		

De bijdrage van de regeling beroepsziekten tot de beschikbare enveloppe 2009 - 2010 bedraagt 2,13 mln. euro in 2009, oplopend tot 4,42 mln. euro voor de gecumuleerde enveloppe in 2010.

Tabel 21 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte beroepsziekten, in mln. euro
aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
Enveloppe 2009-2010: middelen overeenkomstig				
- Verhoging loongrens met 1,25% in 2009 en 2010	0,20	0,44	0,48	0,52
- 1% verhoging forfaitaire uitkeringen in 2009 en 2010	1,51	2,98	2,86	2,74
- 0,5% verhoging van niet-forfaitaire uitkeringen, langer dan 1j in de regeling in 2009 en 2010	0,74	1,29	0,95	0,69
- 0,5% verhoging van niet-forfaitaire uitkeringen, minder dan 1j in de regeling in 2009 en 2011	0,01	0,01	0,01	0,01
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	2,46	4,72	4,29	3,96
Waarvan voorbestemd:				
jaareffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008	-0,33	-0,31		
Saldo	2,13	4,42		

4.2.9. Berekening van de enveloppe overeenkomstig de uitkeringen voor arbeidsongevallen

Wegens gebrek aan gedetailleerde informatie wordt in tabel 22 enkel de meerkost weergegeven die de genomen maatregelen hebben op de uitgaven van het Fonds voor arbeidsongevallen (FAO).

Tabel 22 - Sociale correcties en advies van de sociale partners: gedeelte arbeidsongevallen beheerd door het Fonds voor Arbeidsongevallen (F.A.O.), in mln. euro
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Regeringsmaatregel:						
Oostende: 2% verhoging uitkeringen ingegaan in 2000 en 2001 op 1.9.2007 (FAO)	0,08	0,24	0,24	0,24	0,24	0,24
B.1 Maatregelen op advies van de sociale partners						
FAO: 2% verhoging minimum uitkeringen op 1.9.2007	0,62	1,93	1,95	1,95	1,95	1,95
FAO: 2% verhoging niet-minima 20j en vroeger ingegaan; 1.9.2007	0,64	1,87	1,78	1,68	1,58	1,49
FAO: 2% verhoging niet-minima 15-20j vroeger ingegaan; 1.9.2008		0,02	0,08	0,16	0,15	0,14
FAO: 2% verhoging niet-minima 6j vroeger ingegaan; 1.9.2008		0,04	0,17	0,40	0,39	0,38
Subtotaal maatregelen op advies van sociale partners	1,26	3,86	3,98	4,18	4,07	3,97
B.2 bijkomend tot jaareffect: maatregelen ingegaan op 1.9.2008			0,19	0,49		

Het grootste deel van de arbeidsongevallenverzekering wordt beheerd door de erkende private verzekeringsmaatschappijen via de techniek van individuele kapitalisatie. Dat betekent dat toekomstige verplichtingen worden omgezet in een gereserveerd kapitaal. Ook het FAO vestigt een

reservefonds in het kapitalisatieregime voor de financiering van zijn verzekeringsopdrachten (ongevallen overkomen aan zeelieden, ingeval de werkgever of de verzekeringsmaatschappij in gebreke blijft, ...).

Nochtans, dient de beschikbare enveloppe voor welvaartsaanpassingen berekend te worden overeenkomstig de 'jaarlijkse' meerkost van welbepaalde verhogingen; met andere woorden alsof de welvaartsaanpassingen zouden gebeuren in een repartitiestelsel.

In tabel 23 is de meerkost van welvaartsbinding in 2009 en 2010, voor wat betreft de private verzekeringsmaatschappijen, omgezet in jaarbedragen⁸.

Tabel 23 - Berekening van de enveloppe 2009-2010: gedeelte arbeidsongevallen beheerd door de erkende private verzekeringsmaatschappijen en het F.A.O., in mln. euro
aan index 108.34

	2009	2010	2011	2012
A. Enveloppe 2009-2010: middelen vanwege FAO overeenkomstig				
1% verhoging van de forfaitaire uitkeringen, in 2009 en 2010	0,86	1,68	1,64	1,61
0,5% verhoging van niet-forfaitaire uitkeringen, in 2009 en 2010	0,73	1,49	1,47	1,46
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	1,58	3,16	3,11	3,06
Waarvan voorbestemd:				
jaareffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008	-0,19	-0,49		
Saldo	1,40	2,67		
B. Enveloppe 2009-2010: middelen vanwege PVM-AO overeenkomstig				
1,25% verhoging van de loongrens, in 2009 en 2010	3,50	7,10	7,46	7,83
1% verhoging van de forfaitaire uitkeringen, in 2009 en 2010	0,10	0,20	0,20	0,19
0,5% verhoging van de niet-forfaitaire uitkeringen, in 2009 en 2010 ^a	0,52	1,03	1,03	1,02
Totaal berekende enveloppe 2009-2010 van de regeling	4,12	8,33	8,68	9,03
Waarvan voorafname: jaareffect van maatregelen ingegaan op 1.9.2008	...	...		
Saldo^b	4,12	8,33		

a. Bij gebrek aan informatie zijn de nieuwe intredes inbegrepen.

b. De waarde uitgedrukt in kapitaal, van deze bedragen, wordt geraamd op 45,4 mln. euro.

Ook de berekende enveloppe 2009 - 2010 overeenkomstig de arbeidsongevallen uitgekeerd door de verzekeringsmaatschappijen zou moeten verminderd worden met het jaareffect van maatregelen ingegaan tijdens 2008. Maar de bedragen in termen van repartitie zijn ons niet bekend.

Bij de samenstelling van de beschikbare enveloppe 2009 - 2010 in de werknemersregeling is er rekening gehouden met:

1,40 mln. euro in 2009 en 2,67 mln. euro in 2010 vanwege het FAO;

4,12 mln. euro in 2009 en 8,33 mln. euro in 2010 vanwege de erkende private verzekeringsmaatschappijen voor arbeidsongevallen.

8. Berekeningen gebaseerd op het document WS080016 van Assuralia.

5. Bepaling van de enveloppe 2009-2010 voor de socialebijstandsregelingen

De programmawet van 27 december 2006 voegt twee artikels toe aan de wet op het generatiepact van 23 december 2005. Die artikels verwijzen naar de welvaartsenveloppe bestemd voor de socialebijstandsregelingen. Voor de periode 2009-2010 zal de bepaling van de enveloppe door de regering en de sociale partners eveneens gebaseerd zijn op een voorafgaand advies door de Studiecommissie voor de vergrijzing dat deel uit maakt van dit hoofdstuk.

De bijstandsregelingen waarop de programmawet van 27 december 2006 zich richt zijn:

- het leefloon ingesteld bij de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie;
- de aan het leefloon equivalente financiële maatschappelijke steun en waarvan de kosten worden terugbetaald door de Staat op basis van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- de inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten, ingesteld bij de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, ingesteld bij de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- de integratietegemoetkoming, ingesteld bij de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, ingesteld bij de wet van 1 april 1969 (GIB), geleidelijk vervangen door de IGO (zie volgend item);
- de inkomensgarantie voor ouderen, ingesteld bij de wet van 22 maart 2001 (IGO).

De eerste tabel hieronder toont de door de regering genomen verschillende sociale correcties in 2007 en 2008 en hun effecten tot 2012.

Tabel 24 - Regeringsmaatregelen: de socialebijstandsregelingen
2007 aan index 104.14, 2008 aan index 107.46 en vanaf 2009 aan index 108.34

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Leefloon:						
verhoging met 2 % 1.4.2007	10,20	14,36	14,73	14,99	15,22	15,43
verhoging met 2 % 1.1.2008		14,15	14,52	14,77	15,00	15,20
2. Uitkering aan personen met een handicap:						
verhoging (inkomensvervangende) met 2 % 1.4.2007	7,00	10,01	10,28	10,46	10,66	10,85
verhoging met 2 % 1.1.2008		30,86	31,66	32,23	32,83	33,43
daling van de inhouding op de integratietegemoetkoming 1.6.2007	2,70	4,76	4,89	4,97	5,06	5,15
uitbreiding van de aftrek op inkomens van de partner voor personen die genieten van een leefloon 1.7.2008		10,18	20,48	20,85	21,23	21,62
3. IGO						
verhoging van het basisbedrag met 60 EU per maand 1.12.2006	58,79	60,13	60,49	59,75	59,53	59,46
verhoging van het basisbedrag met 10 EU per maand 1.12.2007	0,89	10,60	10,67	10,54	10,50	10,49
verhoging met 2 % 1.7.2008		3,48	6,93	6,84	6,82	6,81
Totaal regeringsmaatregelen	79,58	158,54	174,65	175,40	176,84	178,45

De volgende tabel toont de budgettaire enveloppe voor het jaar 2009 en de gecumuleerde enveloppe 2009-2010, met betrekking tot de socialebijstandsregelingen, die overeenstemt met de raming van de uitgaven overeenkomstig een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1 % van de uitkeringen (die uitkeringen zijn forfaitair) in 2009 en 2010. De dynamische effecten van die aanpassingen worden eveneens tot 2012 gepresenteerd.

Tabel 25 - Raming van de enveloppe 2009-2010: de socialebijstandsregelingen
(index 108.34)

	2009	2010	2011	2012
1. Leefloon en equivalente	7,38	14,92	15,01	15,01
2. Uitkering aan personen met een handicap	16,03	32,64	32,94	33,18
3. Inkomensgarantie voor ouderen en gewaarborgd inkomen voor bejaarden	3,54	6,93	6,89	6,77
Totaal berekende enveloppe 2009-2010	26,95	54,49	54,84	54,96

De enveloppe voor 2009 loopt op tot 26,95 miljoen euro en de gecumuleerde enveloppe voor 2009 en 2010 tot 54,49 miljoen euro.